

Ajda cveti —
V Sloveniji bomo letos
pridelali okoli 150.000 ton
pšenice, vendar pa je odkup
za trg dosti premajhen;
povečuje se sicer vsako leto,
letošnji je dosegel 20.000 ton,
vendar pa bi moral glede
na potrebe doseči vsaj
35.000 ton. Skupaj z ostalimi
krušnimi žiti bi Slovenija
lahko imela tržnega presežka
in drugih žit toliko, da bi jih
lahko izvažala še v druge
republike. — Foto: F. Perdan

Kranj, torek, 2. 9. 1980

Cena: 5 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik,
od januarja 1958 kot poltednik, od janu-
arja 1960 trikrat tedensko, od januarja
1964 kot poltednik ob sredo in sobotah,
od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLAS

Leto XXXIII. Številka 67

Uredništvo: občinska konferenca SZDL
Kranj, Radovljica, Škofja Loka
Tutina — Izdaja: Časopisno podjetje
Kranj — Glavni urednik Igor Slavce
Odgovorni urednik Andrej Zalar

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Dan planincev v Vratih

Vrata pod mogočno Severno steno in naj-
višjim jugoslovanskim vrhom Triglavom
bodo 14. septembra prizorišče letošnjega
dneva slovenskih planincev

Mojstrana — Zgodovina sloven-
skega planinstva je nadvse bogata,
zato se pogosto spominjamo dogod-
kov, ki bodo za vedno zapisani v
njej. Na letošnjem zboru slovenskih
planincev bodo proslavili več po-
membnih obletnic. Zbrani se bodo
spomnili 85. obletnice postavitve
Aljaževega stolpa na vrhu Triglava,
70. obletnice odprtja Aljaževega
doma v Vratih, 100. obletnice prvega

pristopa na Škrlatico in 90. obletnice
prvega vzpona na Triglav prek
Severne stene. Tako ni naključje, da
je Planinska zveza Slovenije zaupa-
la organizacijo letošnjega dneva pla-
nincev prav Planinskemu društvu
Dovje-Mojstrana.

V društvu so že na začetku leta
imenovali pripravljalni odbor, ki je
izdelal program dela in razdelil na-

loge za organizacijo velike prireditve
v Vratih 14. septembra. Doslej so v
sodelovanju s člani Planinskega dru-
štva Dovje-Mojstrana, zdaj jih je
skupno okrog 800, pa ob pomoči Pla-
ninske zveze Slovenije in krajevne
skupnosti opravili že precej dela. S
prostovoljnimi akcijami so poskrbeli
za ureditev okolice Aljaževega doma
in manjša popravila v stavbi, okrog
250 metrov pred domom pripravljajo
parkirišče za vozila, z delavci jese-
niške postaje milice se dogovarjajo
za organizacijo posebnega promet-
nega reda v dolini Vrata, nemalo
dela pa ima tudi posebna skupina za
preskrbo udeležencev zbora.

Pripravljalni odbor pod vodstvom
Staneta Koflarja je pripravil kulturno
sporeda zaupal domačemu kul-
turno umetniškemu društvu Jaka
Rabič. Organiziral je tudi pripravo
priložnostnega lepaka, značke, po-
sebnega ovitka in poštne žige. Mu-
zejski odbor pri domačem pla-
ninskem društvu je izdal brošuro
Toneta Strojina o planinskem izro-
čilu Jakoba Aljaža.

Pod vznožjem očaka Triglava po-
tekajo še zadnje, predvsem tehnične
priprave na zbor slovenskih planin-
cev. Praznovanje dneva planincev se
bo sicer začelo že v soboto, 13. sep-
tembra, ko bo v Aljaževem domu de-
lovna seja glavnega odbora Planin-
ske zveze Slovenije in ob 17. uri prva
neposredna radijska oddaja o pla-
ninstvu iz tega kraja. Na nedeljski
slovesnosti v Vratih s pričetkom ob
11. uri bo imel slavnostni govor
predsednik skupščine SR Slovenije
Milan Kučan. V kulturnem sporedu
bodo nastopali godbeniki pihalnega
orkestra Jeseniški železarji, pevski
zbor Drago Bregar pri Planinskem
društvu ljubljanske tiskarne Ljud-
ska pravica, igralec Rudi Kosmač in
člani KUD Jaka Rabič Dovje-Moj-
strana. Po sporedu bo družabno sre-
čanje planincev, mnogi pa bodo odšli
na krajše vzbore okrog doma.

Po zagotovilih predsednika Pla-
ninskega društva Dovje-Mojstrana
Staneta Koflarja se bodo tamkajšnji
planinci, na slavnostni dan jih bo pri
organizaciji sodelovalo okrog 80, po-
trudili za uspešno izvedbo največje-
ga planinskega srečanja. Kot je de-
jal, je to za njihovo društvo med
drugim potrebno tudi za zagotovitev
nekaj denarja za odplačilo posojil
pri obnovi Aljaževega doma in ured-
nitve nekaterih drugih nalog na
področju gospodarske dejavnosti
društva v bodoče. Seveda pa bo pri-
reditve ponoven dokaz povezanosti
slovenskega planinstva in priprav-
ljenosti članstva za sodelovanje.

S. Saje

Uspešna brigadirski akcija

V Bohinju se je poslovila zadnja brigada
mladinske delovne akcije Bohinj 80 — Dva
kilometra vodovodnega in kanalizacijskega
omrežja od Ribčevega laza do Mladinskega
doma

BOHINJ — V štirih izmenah je
potekala letošnja republiška
mladinska delovna akcija v Bo-
hinju, od 7. junija do konca avgu-
sta. Okoli 500 brigadirjev je de-
lalo kanalizacijo, vodovodno
omrežje in telefonsko omrežje od
Ribčevega laza do Mladinskega
doma.

Mladi brigadirji, med katerimi
je bilo ob koncu akcije kar 150
udarnikov, so že v tretji izmeni
izpolnili svoj plan, kljub izredno
težavnemu terenu in kljub slabim
vremenskim razmeram v
začetku akcije. Tako so izkopa-
li dva kilometra dolg kanal, tudi
ob pomoči pripadnikov JLA, ki
so delali na delovišču vsako
soboto in ob pomoči mladincev
iz Radovljice. Na določenih odse-
kih so morali kopati tudi do štiri
metre globoko in delovišče v
Bohinju je bilo eno najtežjih
delovišč mladinskih delovnih
brigad v Sloveniji.

Vrednost opravljenih del je
okoli 6 milijonov dinarjev, mladi
pa so za 40 odstotkov presegli
svojo normo. Čeprav so trdo
delali, pa dela pri napeljavi
kanalizacije in vodovodnega

omrežja še niso končana, saj jim
je ostalo še okoli 140 metrov za
izkop in okoli 1800 metrov od-
prtega kanala. Do konca sep-
tembra naj bi z deli zaključili in
sicer naj bi najprej na delovišču
ostala manjša skupina brigadir-
jev, pozneje pa bi se jim pridruži-
lo še okoli 50 brigadirjev, ki bi
dokončali zahtevna dela v Bo-
hinju.

Mladi so ob zaključku mladins-
ke delovne akcije, ki je bila
minulo soboto Pod skalco v Bo-
hinju s kulturnim programom, v
katerem so sodelovali Linhartov
oder mladih, folklorna skupina
iz Ribnega in gorjanska godba
na pihala, ocenili delo dvanaj-
stih brigad kot zelo uspešno,
obenem pa so tudi interesne
dejavnosti zadovoljivo potekale,
še posebej, ker v okolici Mladin-
skega doma ni športnih igrišč in
so jih morali poiskati drugje.
Izredno velik obisk je bil tudi v
mladinski politični šoli Edvarda
Kardelja, Kidričevo bralno
značko pa je prejelo okoli 50
brigadirjev mladinske delovne
akcije — Bohinj 80.

D. Sedej

Bohinj — Minulo soboto se je sklenila republiška mladinska akcija Bohinj
80. Okoli 500 brigadirjev je zgradilo dva kilometra kanalizacijskega in vodo-
vodnega omrežja. — Foto: F. Perdan

Pridelali bi lahko še več žita

Slovenija, ki ne velja za žitorodno področje,
pridelava na 50.000 ha površin 150.000 ton pše-
nice, toda odkup 20.000 ton je nizek

Slovenija ni ravno žitorodna dežela, čeprav ima seveda tako
žitorodne predele kot je na primer Pomurje, ki z letošnjim poprečnim
pridelkom 45 q/ha seveda odstopa od poprečnega slovenskega pridelka
31 q/ha. Pravzaprav bi morali biti s porastom od lanskega poprečnega
hektarskega donosa pšenice od 27 q/ha na letošnjih 31 kar zadovoljni,
če ne bi obenem vedeli, kaj pa bi na vseh 50.000 hektarjih, kolikor smo
letošnje zasejali v Sloveniji, lahko kljub temu dosegli, pa nismo. Letošnja
zasejava pšenice se ocenjuje, kot je bilo povedano na novinarski
konferenci v republiškem komiteju za informiranje, na 150.000 ton, kar
pa je glede na možnosti še vedno premalo, premalo pa je tudi za vse
potrebe, ki so letno ocenjene na 240.000 ton.

V Sloveniji je letni odkup pšenice izredno majhen, čeprav se sicer
iz leta v leto veča: še pred dvema leti je bil odkup borih 9000 ton
slovenske pšenice, letos pa je narasel na 20.000 ton. Večino odkupa se-
veda da družbeni sektor, čeprav so tudi zasebni proizvajalci letos
namenili trgu nekaj večje količine. Primerjava odkupa pšenice in ce-
mentnega pridelka v Sloveniji seveda pokaže izredno nizko tržnost
pšenice v naši republiki, če vemo, da je jugoslovanska tržnost pšenice
tudi do 50 odstotka. Vzroki za tak razmeroma nizek odkup, četudi ni
zamenjava pšenice za koruzo dala ravno slabih rezultatov, so seveda
negotovi in pri takem pridelku pšenice (in drugih krušnih žit) 35.000
ton odkupa ne bi smelo biti problem. Vemo, da je Slovenija usmerjena
pretežno v živinorejo, ki za krmo uporablja tudi veliko količino žitaric.
Ali je takšna krma ustrezna ali ne, naj razčistijo strokovnjaki, prav go-
tovo pa bo ob neenotnih strokovnih pogledih glede živinske krme in ob
neustreznih cenah pšenice oziroma negotovi ceni že ob setvi, velika
količina zlatega zrnja romala namesto na trg — za krmo živini.

Poznavalci tudi trdijo, da bi na 50.000 ha v Sloveniji morali
pridelati vsaj 168.000 ton pšenice ali 70 odstotkov slovenskih potreb.
Da bi to dosegli, bo seveda potrebno že za prihodnjo setev izločiti
premalorodovite sorte pšenice ter za posamezne regije izbrati najbolj
ustrezne sorte. Že pred jesensko setvijo pa bi morale biti znane tudi
odkupne cene in ostali pogoji setve. Med temi ostalimi pogoji je prav
kolovo trenutno najbolj »na špiči« zagotovitev umetnih gnojil; tre-
nutno pa slovenske tovarne gnojil ne dajo na domači trg niti kilogra-
ma, saj so se povsem usmerila na izvoz. Prav od pravočasne preskrbe z
umetnimi gnojili je odvisna jesenska setev pšenice. Nihče si najbrž ne
želi nepopravljivih posledic, ki bi se poznale v prihodnji letini, zato se
obeta že v kratkem razrešitev problema. Prav takšne stalne težave
onemogočajo proizvajalcem hrane stalnejšo tržno usmeritev pri pšenici.
Da bi jo lahko pridelali več in boljše kvalitete, Slovenija ima seveda
dovolj pšenice do naslednje žetve, saj na osnovi samoupravnih spo-
razumov o dolgoletnem skupnem vlaganju z vojvodinskimi žitnimi or-
ganizacijami »uvažamo« s tega jugoslovanskega žitorodnega področja
dovolj pšenice. Toda prav sedaj, ko vstopamo v prvo leto naslednjega
rednjeročnega obdobja, ko ima proizvodnja hrane poleg energije pred-
nost tudi v Sloveniji, bi morali biti pogoji jesenske setve že tudi
vzrok planinskih nalog našega agroživilstva.

L. M.

PO JUGOSLAVIJI

400 let Lipice

Prireditve ob 400-letnici obstoja lipiške kobilarne so v nedeljo dosegle vrhunec. Na hipodromu v Lipici se je zbralo okoli 500 ljudi, med njimi gostje Nikola Ljubičić, Zvone Dragan, Milovan Zidar, Mitja Ribičič, Marijan Breclj, zvezni minister za kmetijstvo Avstrije Gunter Haiden in avstrijski obrambni minister Otto Rosch.

Slavnostni govornik, zvezni sekretar za kmetijstvo, Milovan Zidar je spregovoril o zgodovini Lipice in njenem pomenu. Pri tem je povedal, da se je predsednik Tito, ki je 1959. leta obiskal Lipico odločno zavzel, da bi ta kraški biser z vsem bogastvom, to je lipicanci, morali ohraniti. Plod te pobude je očiten. Lipica, ki jo povsod po svetu obravnavajo kot domovino lepih, vzdržljivih in bistrih konj, je danes sodobno turistično in rekreacijsko ter seveda tudi rejsko središče z velikimi razvojnimi možnostmi.

Veliki uspehi

V soboto so se po vsej Jugoslaviji zaprla mladinska delovišča. V Sloveniji je bilo letos osem republiških in tri zvezne mladinske delovne akcije. Mladi so delali na Krasu, v Istri, na Brkinih, v Beli krajini, na Goriškem, Kobanskem, v Slovenskih goricah, na Kozjanskem, v Posočju in Suhi krajini. Na teh akcijah je delalo 5.316 mladih, 1.600 slovenskih brigadirjev pa je delalo na zveznih in drugih delovnih akcijah v drugih republikah. Približno 40.000 mladih pa je delalo na lokalnih delovnih akcijah.

Srečanje na Obirskem

Na Obirskem pri Železni kapli na Koroškem je bilo v nedeljo sklenjeno dvodnevno mednarodno srečanje pisateljev manjšinskih narodov. Sklenili so, da se bodo srečali vsako leto. V okviru srečanja so pripravili več literarnih večerov.

Julija rekord

Republiški zavod za statistiko Hrvatske je objavil poročilo o rezultatih poslovanja turističnega gospodarstva. Julija so imeli 17 milijonov prenočitev, kar je za 9 odstotkov več kot lani. Domačih turistov je bilo za pet odstotkov več, tujih pa skoraj za 13 odstotkov več. Napovedi za avgust in september pa so skromnejše od rezultatov, doseženih julija. Računajo, da se je število prenočitev povečalo avgusta za 2,3 odstotke, septembra pa bo po napovedih komaj za pol odstotka večje kot lani v enakem mesecu.

Rudarsko tekmovanje

Včeraj je začelo 2.800 rudarjev iz Banovičev in drugih rudnikov v Bosni in Hercegovini veliko proizvodno tekmovanje, posvečeno dnevu rudarjev te republike in 60-letnici stavke v rudniku Kreka, znane kot husinski upor. Rudarji menijo, da bodo v trimesečnem tekmovanju močno presegli letošnji plan in dosegli največjo proizvodnjo v vseh 34-letih, kar obstaja ta veliki rudarski kolektiv pod Konjuhom.

Josip Vrhovec doma

V soboto se je vrnil iz New Yorka zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec, ki je vodil jugoslovansko delegacijo na posebnem zasedanju generalne skupščine OZN. Ob vrnitvi je povedal, da je v New Yorku imel vrsto koristnih srečanj s tujimi državniki.

JESENICE

Danes, 2. septembra, ob 10. uri bo seja izvršnega sveta jeseniške občinske skupščine. Na njej bodo pregledali program ukrepov za odpravo izgube v jeseniški železnici, poročilo o stanju blagovnih rezerv v občini Jesenice in predlog družbenega dogovora o pospeševanju razvoja kmečkega turizma v naši republici ter obenem sklepali o izdelavi študije o možnostih razvoja kmečkega turizma v jeseniški občini. Razpravljali bodo tudi o problematiki klavništva na Gorenjskem, osnutkih samoupravnih sporazumov o temeljnih planov republiških samoupravnih interesih skupnosti družbenih dejavnosti za obdobje 1981-1985 ter izdelavi poročila o uresničevanju stališč in sklepov skupščine SR Slovenije glede delovanja enotnega sistema organizacije, odgovornosti in obveznosti v primerih naravnih in drugih nesreč. (S)

ŠK. LOKA

V četrtek, 4. septembra, ob 16. uri bo seja komiteja občinske konference ZKS Škofja Loka. Na dnevnem redu bo razprava o družbeno-ekonomskih razmerah v občini in informacija o sestankih s sekretarji osnovnih organizacij ZK v občini. L. B.

Na Javorniku in Koroški Beli bodo praznovali

JESENICE — Prebivalci ene od štirih krajevnih skupnosti na področju mesta Jesenice se pripravljajo na svoj krajevni praznik. Prvi teden v septembru namreč praznujejo krajani Javornika in Koroške Bele. Vsako leto se spominjajo 4. septembra 1941. leta, ko je okupator ustrelil na Koroški Beli pet domačinov, talcev iz begunjskega zapora.

Na področju Javornika in Koroške Bele se je prebivalstvo zelo zgodaj postavilo po robu nemškemu okupatorju. Že maja 1941. leta so prvi odšli v partizane. Začetki aktivnosti odporne gibanja so privedli do povračilnih ukrepov sovražnika, ki je najprej začel z izseljevanjem prebivalstva. Ko so na začetku septembra ranili enega od sodelavcev okupatorja, so Nemci ustrelili prve krajanje. Kot talci so za pokopališkim zidom na Kor. Beli padli pod strelo okupatorja Franc Podgornik, Albin Šavli, Ludvik Stražisar, Franc Frelj in Karel Kragolnik. Vendar, to ni moglo ustrahovati naprednega prebivalstva, da se ne bi še siloviteje uprlo.

Pomemben dogodek iz narodno-osvobodilne borbe počastijo v krajevni skupnosti Javornik-Koroška Bela že vrsto let ob svojem prazniku. Za letošnje praznovanje, ki ga

bodo začeli danes, 2. septembra, in sklenili v soboto, 6. septembra, so pripravili obsežen spored raznih prireditvev.

Danes ob 18. uri bodo v delavskem domu Julka in Albin Pibernik na Javorniku odprli razstavo dokumentarnega gradiva Tito na Jesenicah. Uro zatem bo v domu razgovor o krajevni samoupravi, med katerim želijo opozoriti na nekatera pomembnejša vprašanja in naloge v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Jutri ob 18. uri bodo na Kavalarijevi hiši v Kidričevi ulici 10, kjer je jeseni 1941. leta deloval okrožni komite KPS, odkrili spominsko ploščo. V četrtek ob 17. uri bo v parku talcev na Koroški Beli spominska svečanost, ob 19. uri pa v delavskem domu na Javorniku slavnostna seja skupščine krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, na kateri bodo podelili letošnje plakete 4. septembra 1941 in priznanja Osvobodilne fronte. V petek ob 18. uri bo gasilska vaja v Javorniškem rovtu.

Praznovanje bodo nadaljevali s kulturno prireditvijo Tito je z nami v petek zvečer, končali pa ga bodo v soboto dopoldan z obiskom in športnimi tekmovanji v obmejni enoti ter srečanjem upokojevcem iz krajevnih skupnosti in novogoriške občine. S. Saje

Slovesno ob prazniku

BLEJSKA DOBRAVA — Ob prazniku krajevnih skupnosti Blejska Dobrava, 28. avgusta, se prebivalci naselij Blejska Dobrava, Lipce in Kočna spominjajo akcije prvoborcev, ki so na ta dan 1941. leta porušili električni daljnovod na Lipcah in ustavili proizvodnjo plemenitih jekel v javorniških valjarnah. Letošnji praznik so proslavili v nedeljo, 31. avgusta.

Slovesnosti so se začele dopoldan, ko so predstavniki krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij sprejeli 9-člansko delegacijo iz pobratenih krajev Ravne in Bate v novogoriški občini. Skupno z gosti so odšli prek Kočne v Radovno, kjer so si ogledali ostanke požgane vasi in spomenik padlemu sekretarju Skoja Janku Reklju-Spiku z Dobrave. Obiskali so tudi spomenik 3. bataljonu na Pokljuki. Načrtovani kulturni spored v Radovni in nadaljnji izlet v Krmo so opustili zaradi deževnega vremena.

Proslava ob krajevnem prazniku je bila popoldan v dobavski šoli. Spregovoril je član krajevnih konferenc Socialistične zveze Blejska Dobrava Jože Ravnik, ki je označil pomen partizanske akcije 1941. leta

na Lipcah in predstavil prizadevanja krajanov po osvoboditvi, predvsem pa v sedanjem času. Kot je med drugim poudaril, so v krajevni skupnosti dosegli viden napredek, vendar jih v bodoče čaka še precej pomembnih neuresničenih nalog. Se zlasti gre za izgradnjo nove osnovne šole z vzgojno varstvenim zavodom in nekatera dela za dokončno komunalno ureditev naselij. Spomnil se je tudi pete obletnice pobratenja s krajevno skupnostjo Ravne-Bate na Primorskem.

Predsednik skupščine krajevnih skupnosti Bernard Jakopič je izročil predstavniku pobratene krajevnih skupnosti umetniško sliko v znak priznanja za dosedanje sodelovanje in želje po še tesnejših prijateljskih stikih. V kulturnem sporedu med proslavo so se predstavili moški pevski zbor Vintgar z Blejske Dobrave in recitatorki Simona Andrič ter Sandra Tušar, obe z Dobrave.

Ob sklepu slovesnosti so mladinci obeh pobratenih krajevnih skupnosti položili vence k spomenikom v kraju. Praznovanje na Blejski Dobravi pa se je nadaljevalo z družabnim srečanjem krajanov in gostov. S. Saje

V nedeljo odkritje spomenika na Jezercih pod Krvavcem

CERKLJE — V nedeljo ob 10. uri bo na planini Jezerca pod Krvavcem odkrito obeležje poti in bojev II. grupe odredov in Kokoškega odreda ob obeležitvi dogodkov, ki so se dogodili na območju Krvavca med 13. in 20. avgustom 1942. leta. Tako bo v tem poletju dostojno počaščen spomin na skupne žrtve in borbe na Davovcu in na območju Krvavca. Slovesnost ob odkritju spomenika bo spremljal bogat kulturni program, slavnostni govornik pa bo generalmajor Janko Sekirnik. Letos bo že sedmo srečanje borcev, planincev in aktivistov krvavškega območja in bo tokrat na planini Jezerca. Vsi udeleženci naj s seboj prinesejo tudi kartončke, kamor bodo prejeli žig in za petkratno udeležbo na spominskih svečanostih tudi zlato spominsko značko.

Turistično društvo Cerklje bo ob zaključku planšarske sezone na Krvavcu oziroma na Kriški planini in Jezercih, kjer je bilo na poti čez letošnje poletje okrog 250 glav živine, pripravilo drugi planšarski dan. Ob tej priložnosti bodo na voljo planšarski izdelki. Odbor za prireditve na Krvavcu pri TD Cerklje, ki ga vodi Jože Korošec, upa, da bodo gostje zadovoljni odšli s Krvavca. Omenimo naj še, da bo Avtomoto društvo Cerklje pripravilo drugi gorski rally, dostop na planino Jezerca pa je možen s kabinsko žilnico do spodnje postaje na Krvavcu ali pa po gorski cesti prav do Jezerc, kjer pa bo ob tej priložnosti potrebna od vseh voznikov večja pozornost na cesti. J. Kuhar

Maturantje iz Celovca po Jugoslaviji

Letos je končala pot po Jugoslaviji že osemnajsta skupina maturantov Slovenske gimnazije v Celovcu. V četrtek, 28. avgusta so se zbrali na poslovilnem kosilu v hotelu Bellevue v Ljubljani, kjer so jih pozdravili tudi predstavniki družbeno političnih organizacij naše republike. Petinštirideset maturantov si je pod vodstvom profesorja Klemenčiča ogledalo Ljubljano, Beograd, Skopje, Dubrovnik, Split, Zadar in še vrsto manjših mest ter njihovih znamenitosti.

Svoje vtise z ekskurzije so izrazili v nekaj besedah Nada Incko, Reginald dr. Vospornik in Rupert Jesenko.

Nada Incko — maturantka: Naše popotovanje po Jugoslaviji je trajalo deset dni. Pot je bila dolga in naporna, saj smo se peljali celo do Ohrida. Najbolj mi je ugajalo, ker nas prebivalci nikjer niso gledali kot tuje oziroma turiste. Sprejeli so nas kot domače goste. V Makedoniji so bili najprej manj »družabni«; verjetno tudi zaradi jezika nismo mogli takoj navezati tesnejših stikov, kasneje pa smo se odlično razumeli. V Beogradu smo se srečali tudi z brigadirji in se seznanili s potekom in organizacijo mladinskih delovnih akcij.

V Jugoslaviji sem bila že kot otrok s starši, a sem bila takrat pač še premajhna, da bi si ustvarila določeno predstavo o vaši deželi. Tako sem prišla sem le s teoretičnim znanjem, ki sem si ga pridobila pri urah zemljepisa.

Reginald dr. Vospornik — ravnatelj Slovenske gimnazije v Celovcu: Program, ki ga je pripravil Republiški komite za vzgojo in izobraževanje je bil zelo bogat in pester, vodstvo je bilo strokovno. Rad bi poudaril, da to niso naši edini stiki s Slovenijo. Povezani smo tudi z vašimi delovnimi organizacijami. Lesnina na primer vsako leto povabi naše sedmošolce na ekskurzijo po Sloveniji. Visoka tehniška šola pa prireja vsako leto posvetovanja naših maturantov z vodstvom in

študenti vaših fakultet. R. druga sodelovanja pa potekajo prek kulturnih in študentskih organizacij in društev. Tako Dijaška zveza v Celovcu je povezana s Postojno in jesenjsko gimnazijo.

Mislil, da je ekskurzija po Jugoslaviji zelo koristna za maturante, saj jim omogoča spoznanje jugoslovanske narodnosti, njihove zgodovinske kulturne in gospodarske moči, ne nazadnje pa spoznanje tudi osnove vaše družbenopolitične ureditve.

Rupert Jesenko — maturant:

Sam tudi član možkega povelja zboru Kočna. Žal sedaj ne več mogel peti s tovariši na ker grem študirat medicino v Innsbruck. Tam bom poskušal navezati stike s prijatelji iste narodnosti. Z njimi in katerimi mojimi sošolci iz nazije se bom naslednje vrnil v Ohrid. Tam nam je reč vsem še najbolj všeč. Drugače pa je Jugoslavija lepa. Presenečen sem bil novostnostjo pokrajine in menskih razmer. Opazil sem tudi mentaliteta ljudi in minja glede na podnebne re. Reči moram, da smo bili vsod toplo sprejeti. Program bil zelo natpan, zato je vso to množico vtisov strmo nekaj besed. Jugoslavijo sem videl v celoti, v Sloveniji pridem večkrat, saj je moja mama iz Polzele, pa tudi sorodnike imam tam.

Trboje praznovali

Trajen bo njihov spomin

Trboje — Krajevna skupnost Trboje je zadnje avgustovske dni izbrala za svoj praznik v spomin na leto 1941, ko so v vasi na pobudo Vinka Jenka in Miha Bizjaka ustanovili prvi krajevni odbor Osvobodilne Fronte. Osrednja praznična slovesnost je bila v nedeljo popoldne na trbojskem pokopališču, kjer so Rihardu Srobotniku iz Gamelj. Vinku Govekarju iz Dragočajne in neznanemu mitraljezcu čete Vojske državne varnosti odkrili nagrobnike. Na slovesnosti, ki so se je udeležili številni predstavniki krajskega družbenopolitičnega življenja, borci in aktivisti ter številni krajanje, sta govorila predsednik krajevnih skupnosti Trboje in predsednik krajevnih organizacij Zveze borcev Ludvik Komurka ter domačin Jože Bohinc. V imenu pokrovitelja slovesnosti republiškega sekretarja za ljudsko obrambo Martina Koširja pa je nagrobnike odkril Ludvik Komurka.

Jože Bohinc, rojen v Trbojah, sedaj pa je predstojnik gorenjskega študijskega središča CK ZKS, je orisal revolucionarno tradicijo Trboja, predvsejo večino kmečke vasi, v katero pa je zaradi bližine industrijskega Kranja prodirala delavska in revolucionarna miselnost. Zgodovina omenja kmeta in mlinarja Jerneja Bohinca, organizatorja Sokola. Vinka Jenka in njegove brate čevljarja Miha Bizjaka itd. Jenko in Bizjak sta postala leta 1937 člana KPS, leta 1941 pa pobudnika za ustanovitve prve organizacije Osvobodilne fronte v kraju. Vstaja v nasilje hkrati nista obšla Trboja. Slednjiški gumijski so padli takoj aretirani pa sta bila Vinko Jenko in Janez Zavrl. Upor je bil še močnejši, ko sta prišla na to območje Tomo

Breje in Tone Dolinšek, iz Trboja, je prišel Vinko Jenko. Oba sta skušala zatreti upor. Februarja 1942 sta bila aretirana Vinko in Anton Dolinšek, Miha Bizjak je bil pobežal v partizane. V Trboju so prihajali borci Kokoškega odreda in se zadrževali pri Rogljah. V Trboju sta padla dva organizatorja Jenko je bil ustreljen v Trboju, Bizjak pa dan kasneje pod čem, Anton Bohinc pa jini. Za zapahi se je znašla Rogljina, na udaru okupatorja magičev pa so bili Miha Bizjak in Znamnarjevi in Raspočnik. Zina Miha Bizjaka je bila p. Številni politični delavci so v Trboju. K boju so v Trboju prišli Cveto Novak, Janez Kralj, Zalatel, Jože Pekelj-Križ, Svetelj itd. Na pobudo aktivista tona Bohinca-Gobarja je bil novljen aktiv mladine, nastala je organizacija Skoja. Okupatorji magiči so se masčevali. Ubijali, zadrževali. Tako sta Jernej Bohinc in Stefan Bizjak, tako pa Anton Bohinc, Srobotnik, Vinko Govekar umrli med miniranjem neznan borcev Vojske državne varnosti. Trem od njih so odkrili nagrobnike in s tem dolg do njihove predanosti našta.

Številne druge prireditve prazniku se načrtujejo, vendar je bilo slabo vreme. Kljub temu je izredno velika gasilska vaja, ki jo sodelovalo sedem društev, nika. Mavric, Prebenc, stij, Vokla, Vogelj, Sobotnik, boj.

Seja predsedstva OS Zveze sindikatov Kranj

Kje usposabljati invalidne osebe?

Kranj - Na seji kranjskega predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov, prvi po poletnih poročilih, so razpravljali o vrsti pomembnih zadev, ki so v ospredju dnevnih redov jesenskega političnega dela. Tako kot sicer izvršni svet skupščin občin te dni tudi sindikati dobivajo prve informacije o upoštevanju dogovora o ureditvi vseh družbeno usmeritve in razpo-

rejanja dohodka v prvem polletju letos. Čeprav so na voljo za sedaj še računalniški podatki periodičnih obračunov iz Službe družbenega knjigovodstva in je trenutne podatke treba gledati zgolj kot informacijo o dohodkih kršiteljih dogovora, pa je obenem to že tudi priložnost za razmišljanje o ukrepih, ki bodo brez dvoma potrebni tudi s strani sindikata, ostali so, tako

zagotovljeni, ko bodo podatki z liste kršiteljev dokončno obdelani in torej ločeno »zrnje od pleve«. Sicer pa je predsedstvo menilo, da sedanji neselekcioni podatki močno motijo sicer z gledno sliko v resolucijah in druge okvire vpetega obnašanja delovnih organizacij v gospodarstvu in negospodarstvu kranjske občine.

Predsedstvo se je med drugim opredelilo tudi do samoupravnega sporazuma o štipendiranju, katerega predlog gre po dveh letih pripravah v septembru v javno razpravo, ki jo organizira sindikat. Predsedstvo predlaga naj bi razprava o samoupravnem sporazumu v TOZD potekala v delovnih telesih, v katerih bi bili poleg članov delavskih svetov in kadrovske službe tudi delegati skupnosti za zaposlovanje in skupnih komisij podpisnic družbenega dogovora o štipendiranju ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji. V javni razpravi, ki naj bi bila zaključena v oktobru s podpisom samoupravnega sporazuma, se bo treba odločiti tudi med več dilemami: glede delegatske baze je predsedstvo mnenja, naj bi bila tako za štipendiranje kot za zaposlovanje skupna, kar bi bila še najbolj racionalna rešitev.

Posebno pozornost pa je predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov posvetilo invalidski problematiki. Sprejeli so poročilo sveta za problematiko zaposlovanja invalidnih delavcev pri Medobčinskem svetu Zveze sindikatov za Gorenjsko. Zadnji čas so se namreč na Gorenjskem veliko ukvarjali z zamisljivo, da bi v naslednjem srednjeročnem obdobju ustanovili Rehabilitacijski center za delovno usposabljanje invalidnih delavcev, za kar je bila izdelana tudi študija pri Skupnosti za zaposlovanje. Vendar pa je po dosedanjih razpravah in tehtanjih te ideje še najbolj verjeten zaključek, da Gorenjska v naslednjem srednjeročnem obdobju ne bi zmogla finančnega bremena nove institucije in bo zato morala iskati rešitve v adaptacijah in širitvah nekaterih podobnih že obstoječih ustanov oziroma se bo treba vključiti v republiško mrežo: ta se je po dosedanjih razpravah skčila od prejšnjih štirih regionalnih centrov na enega samega, ki bi prerasel iz sedanjega oddelka pri Centru za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani.

Republiški rehabilitacijski center, predlog za sedaj še ne vsebuje potrebnih podatkov o kapacitetah, ustreznem kadru in podobno, bi bil tudi za gorenjske probleme z usposabljanjem invalidov sprejemljiva rešitev, če bi po mnenju predsedstva resnično lahko pokrival ves slovenski prostor in kar je tudi zelo pomembno, če bi zagotavljali usposabljanje mentorjev za delo z invalidnimi delavci v delovnih organizacijah, za čemer so že sedaj velike potrebe. Vprašljivo je tudi, če sedaj predvidena sredstva za gradnjo republiškega centra zadoščajo. V razpravi so člani predsedstva tudi podprli predlog sveta za proučitev zaposlovanja invalidnih delavcev za spremembo sedanje zakonodaje, po kateri imajo le OZD z najmanj 40 odstotki zaposlenih invalidov status invalidske delavnice. Nekatere olajšave za TOZD, ki zaposlujejo invalide, sicer so, vsekakor pa bi bil ustrenejši kriterij, ki bi zagotavljal olajšave TOZD že pri zaposlovanju nad 10 odstotkov invalidnih delavcev ali kar bi bilo še učinkoviteje, da bi se olajšave priznale za vsakega posameznega zaposlenega invalida; posamične bonitete bi po mnenju predsedstva močno olajšale zaposlovanje invalidov.

L. M.

Nizki osebni dohodki

Radovljica - V obdobju od januarja do aprila je znašal skupaj izplačani neto osebni dohodek na zaposlenega delavca v občini Radovljica 7.514 dinarjev ali 19 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. V gospodarstvu je znašal neto osebni dohodek 7.389 dinarjev, v negospodarstvu pa 8.626 dinarjev, kar je za 16 odstotkov več kot v gospodarstvu.

V gospodarstvu je bilo zaposlenih 10.300 delavcev ali 0,3 odstotka manj kot aprila lani, v negospodarstvu pa 1.167 delavcev ali 1,1 odstotka več. Če primerjamo podatke, potem lahko ugotovimo, da je radovljiska občina predzadnja, pred občino Trzin, po višini osebnih dohodkov.

Zaradi visokega porasta cen življenjskih stroškov so realni osebni dohodki v štirih mesecih letošnjega leta v primerjavi s poprečjem lani padli v občini za 3,5 odstotka.

D. S.

Le dva kmeta

V škofjeloški občini sta le dva kmeta člana ZK - V vrste komunistov je treba pritegniti predvsem mlade kmete kooperante - Posebna delovna skupina bo pripravila akcijski program

ŠKOFJA LOKA - Čeprav je znano, da so kmetje na tem območju napredni, kar se je zlasti pokazalo med narodnoosvobodilno borbo, pa tega v članstvu zveze komunistov ni opaziti. V celotni občini sta člana ZK le dva kmeta in sicer Peter Frelj iz Davče in Jože Kržišnik iz Jarčjega brda, kar kaže, da je bilo delo s kmeti v občinski organizaciji ZK v preteklosti slabo. Zato je skrajni čas, da se zadeve premaknejo na bolje.

Ne gre zato, da bi morali kmete, zaradi števila sprejemati v ZK. Gre predvsem zato, da k delu pritegnejo mlade ljudi, predvsem mlade kmete-kooperante, zato mora akcija steti v kmetijski zadrugi oziroma njeni osnovni organizaciji in v tistih osnovnih organizacijah, ki delujejo na pretežno kmetijskem področju.

Akcija je še toliko bolj pomembna, ker je znano, da so organizacije, v katerih so povezani kmetje, daleč med najbolj aktivnimi. Zadrugi sveti so povsod izredno delovni, prav tako tudi aktivni mladi zadrugniki, katerih delo je lahko za zgled marsikateri drugi družbeni mladinski organizacije. Žene - zadrugnice, povezane v svojih aktivnih so organizatorice najrazličnejših aktivnosti, izobraževanja in pospeševalnih akcij. Prav tako je kmete najti v svetih krajevnih skupnostih, ni jih pa malo, ki so predsedniki svetov ali skupščin krajevnih skupnosti, so predsedniki krajevnih konferenc SZDL, člani in vodje družbenih organizacij in delegati v samoupravnih in občinski skupščini. Le v ZK jih ni.

Najrazličnejši izgovori iz preteklosti, predvsem pa, da je kmečko prebivalstvo verno in da nasprotuje članstvu v ZK, danes nimajo več prave osnove. Zato za odlaganje ni več vzroka, zlasti, ker je veliko kmetov s svojim delom in odnosom do naše samoupravne socialistične skupnosti že dokazalo, da so zreli za sprejem v ZKS.

L. Bogataj

Ni dovolj le sprejem

V škofjeloški občini so v prvem polletju sprejeli v ZKS 96 novih članov, od tega v osnovnih organizacijah ZKS v krajevnih skupnostih le 12 - Kadrovanje izredno pomembno

V letošnjem prvem polletju je bilo v Sloveniji sprejetih v Zvezo komunistov 5200 novih članov, kar je bistveno več kot v enakem času lani. V škofjeloški občini pa so v tem času sprejeli 96 novih članov. Vendar so večino novih članov sprejeli v osnovnih organizacijah ZKS v združenem delu, medtem, ko je bilo v osnovnih organizacijah v krajevnih skupnostih sprejetih komaj 12 novih komunistov.

Čeprav število novih komunistov ni majhno, so poudarili na zadnji seji komiteja občinske konference ZKS Škofja Loka, pa s sprejemom ne morejo biti zadovoljni. V krajevnih skupnostih je nove člane sprejelo le 6 osnovnih organizacij ZKS, v združenem delu pa so veliki delovni kolektivi z več osnovnimi organizacijami, ki niso sprejeli nobenega člana, čeprav je slika v poprečju boljša. Precej osnovnih organizacij se za sprejem odloča tudi preveč kampanjsko oziroma je sprejem v ZKS le »simboličen«.

Zato bo treba v prihodnje sprejemu v ZK posvetiti veliko več pozornosti. Osnovne organizacije bodo morale prisluhniti željam in zahtevam za sprejem v ZK v svojem okolju, predvsem pa med delavci, dijakami, kmeti in študenti. Veliko bolj kot do sedaj pa bodo morali vsi komunisti in osnovne organizacije paziti za ugled in delo Zveze komunistov in lik komunistov. Stremeti morajo, da bo lik komunistov cenjen. Dogaja se, da komunisti izkoriščajo članstvo v ZK za svoje osebne želje, da se kot komunisti obnašajo le v

delovnem kolektivu, medtem ko se doma kaže, da niso razčistili niti z idejnimi vprašanji. Prav to pa je tudi eden od vzrokov, da mladi ljudje, ki imajo vse pogoje za sprejem v ZK, so aktivni v mladinski organizaciji, prizadevni na delovnem mestu in delajo v krajevni skupnosti, odklanjajo članstvo v ZK.

Pogosto pa se tudi pozablja, da mora biti komunist za zgled pri delu in da se njegovo delo in članstvo ne konča v organizaciji združenega dela, kjer je organiziran, temveč, da ga enake naloge čakajo povsod, kjer je prisoten.

Da bi se razmere izboljšale, bodo vse osnovne organizacije ZKS pripravile akcijski program kadrovanja v ZKS. To pa seveda ne bo le programirano možno število novih sprejetih, temveč tudi analiza dosedanjih razmer, slabosti, ki so se pojavljale pri delu ter ocena negativnih pojavov in slabosti posameznih komunistov. Vsi kandidati pa bodo morali obvezno opraviti seminar za kandidate. Sprejem mora biti zasnovan tako, da predstavlja nagrado za kandidatovo delo in previlen odnos v graditvi naše socialistične družbe. »Ni dovolj, da nekoga vprašamo, če želi biti član ZK in on pristane. Takih, ki le pristanejo in potem tudi le imajo partijsko knjižico, ne potrebujemo. Kandidat mora biti pripravljen izpolnjevati vse zahteve, ki se postavljajo pred člane ZK,« so dejali.

L. Bogataj

Center Kranj praznuje

pomin na tekstilno stavko

Onec tega tedna se bodo začele prireditve ob krajevnem prazniku KS Center - Praznik je v pomin na znano stavko tekstilcev - KS bo dobila nove prostore v bivšem Dijaškem domu

Krajevna skupnost Center ne sodi med mlade skupnosti, pa vendar si je krajevni praznik izbrala dokaj mlade lani so krajski Centra ob septembru prvič praznovali. Tudi se že nekaj časa skrbno pripravljajo na praznovanje, ki so ga tudi kranjski tekstilni stavki iz 1936. Osnovna slovesnost bo v 10. septembra, v kinu Center praznuje ob 18. uri. Ob tej priložnosti bodo, kot je že navada, podelili priznanja OF občanom, aktivnim v družbenopolitičnem življenju krajevnih skupnosti, tako pa bodo podelili tudi priložnostne dosežke v tednu praznikov ob prazniku. Na slovesnostno slavnostno govornico Zlata Zlata, predsednica republiškega sindikata delavcev tekstila in stiva. V kulturnem sporedu pa stopil kranjski Akademski zbor.

Prireditve ob krajevnem prazniku bodo začele že ta teden, v petek, 1. septembra, s šahovskim brizgatorjem za posameznike v skupščini Kranj ob 16. uri, ob 18. uri pa v Tomšičevi ulici 21 v bivših trih depandanse Dijaškega doprli nove prostore krajevnih skupnosti. Vse do letos je imela članska krajevna skupnost te prostore, zdaj pa bodo v adaptiranih prostorih imeli primeren prostor za vse družbenopolitične orga-

nizacije v skupnosti, nekatera društva in drugi. Ob otvoritvi bo tudi razstava »Tekstilna stavka v Kranju«.

Vse do srede se bo zvrstila vrsta športnih tekmovanj, v katerih imajo krajski priložnost pokazati svoje spretnosti in športne veščine: tako bo v soboto na balinišču stadiona Stanka Mlakarja ekipno tekmovanje v balinanju, v nedeljo dopoldne bodo kolesarili otroci, kasneje se bodo odrasli pomerili v balinanju na balinišču gostilne Majer, opoldne pa bodo najmočnejši pomerili svoje sile v vlečenju vrvi na Titovem trgu. Tekmovanja bodo tudi v košarki in streljanju.

Posebno privlačen spored pa so prizadevni organizatorji pripravili za soboto, 6. septembra: popoldne ob 16. uri bo na Trgu revolucije prireditve »Živi šah«, ki so ga pripravili šahisti v sodelovanju s Prešernovim gledališčem. Šahovski igro bodo - da se gledalci in igralci ne bi preveč utrudili - popestrili s kulturno zabavnim programom, v katerem bodo nastopili pihalna godba, gledališki igralci in drugi. Po odigrani šahovski igri, ki jo bo komentiral Ivo Bajec, je bil sicer predviden nastop maršoret iz Rivolija, žal pa bo program zaradi bolezni spremenjen. K prireditvi, ki naj bi poslej postala stalna turistična zanimivost mesta, pa bodo svoj del dodali tudi kranjski folkloristi.

Iskra — Široka potrošnja

Slaba preskrba zavira izvoz

V Iskri — Široka potrošnja naj bi letos izvozili za 5 milijonov dolarjev več kot lani — Uresničevanje plana zavira predvsem slaba preskrba z repro-materiali

Polletni rezultat Iskre — Široka potrošnja so zadovoljivi in celo nekaj nad pričakovanji z ozirom na velike težave, ki so jih imeli pri nakupu reprovizualnih in surovin tako domačih kot uvoženih. Hkrati pa so jih gnjavile od lanskega aprila zamrznjene cene izdelkov ter hitro naraščanje cen surovin, ki se dvigujejo prek vseh meja, v nekaterih primerih kar za 100 odstotkov. Dohodek so tako ustvarili na eni strani s skrajnim varčevanjem in racionalizacijami, ter varčevanjem pri osebnih dohodkih na drugi, saj so zaslužki delavcev Iskre — Široka potrošnja med najnižjimi v občini in tudi v spodnji polovici v SOZD Iskra.

Vrednost proizvodnje so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečali za 10 odstotkov in uresnili 46 odstotkov letnega plana. Prodali pa so za 14 odstotkov več, kar pomeni, da so se zaloge izdelkov znižale in sedaj znašajo manj od enomesečne proizvodnje.

Tudi prodaja na tuje teče dobro. V prvih sedmih mesecih so izvozili za 30 odstotkov več kot lani, vendar

pa so kljub temu za mesec dni za planom. Čeprav imajo vse blago, ki so ga planirali za izvoz, prodano, pa pogodb niso mogli izpolniti, ker so imeli težave z reprovizualnim, zlasti od februarja do maja. Ker so se težave v oskrbi ponovno začele pojavljati, jih skrbi, če bodo lahko letni plan izvoza uresnili. Planirali so za 23,5 milijona dolarjev izvoza, kar je za 5 milijonov več kot lani. Leta 1977 do pokrivali z izvozom 55 odstotkov uvoza, letos ga bodo 86, drugo leto pa naj bi že izvozili toliko kot uvozili.

Stabilizacijski ukrepi, zlasti pa devalvacija dinarja, bi za Iskro — Široko potrošnja imela pozitivne učinke, če bi bila oskrba z reprovizualnim boljše. V izvozu bi lahko bistveno več iztržili. Tako pa se bodo, kot kažejo razmere sedaj, morali zadovoljiti z neuresničenim planom izvoza, ki pa prinaša s seboj tudi nujno manjši dohodek.

Se večji izvoz pa načrtujejo v prihodnjih letih, zlasti ko bo stekla proizvodnja v novi Iskrini tovarni v Železnikih. Investicija se bliža kraju in prihodnje leto naj bi v novi to-

varni brez povečanja števila zaposlenih povečali proizvodnjo elektromotorjev za polovico. Že konec letošnjega leta pa naj bi pognali prve trakove.

L. Bogataj

Zrno do zrna

Res ni še pravih statističnih podatkov o letošnji letini pšenice, toda kot je že običajno, je treba uporabljati oceno, ki le deloma sloni na statistiki. Po oceni bo torej letošnja pšenica žetev na jugoslovanskih poljih okoli 5,1 milijona ton pšenice. Seveda bi bilo zlatega zrnja za kruh brez dvoma dovolj, vendar pa vemo, da gre del zrnja tudi za krmo. Za kruh, mlevske izdelke in za rezerve naj bi letos potrebovali okoli 3,2 milijona ton pšenice. Vendar pa pri odkupu, vemo za dve vrsti odkupa — zamenjava za moko in pa stalni odkup — ne teče vse gladko, čeprav se je letos cena za kilogram najboljše pšenice zvečala od 5 na 6 din. To pa kot kaže še ni dovolj velika spodbuda, da bi pšenica od proizvajalcev hitreje dotekala na trg. Odkup pšenice pa je prav gotovo v sedanjih stabilizacijskih prizadevanjih samo eden v vrsti najpomembnejših nalog. V Jugoslaviji na splošno pridelamo premalo krušnih žit in vsa leta nazaj se je le enkrat zgodilo, da nismo žita uvozili. Pri tem je seveda umestno vprašanje, kako to, da ob brez dvoma odlični zemlji, primerni tehnologiji ne zmoredno postati žitorodna dežela tiste vrste, ki bi zlato zrnje celo izvažala — zaradi presežka, se razume. Tako pa vsako leto pšenico kupujemo na svetovnem trgu — za devize. Prav tako je letos in tako bo tudi vsa naslednja leta še kako važno, da bomo na domačem trgu odkupili kar največ pšenice, saj bo potem potrebno le malo — najbolje seveda nič — uvoziti. Prav v tej razrešitvi — zadostnem odkupu pšenice doma — se morda skriva tudi ključno vprašanje stabilizacije. Zato bi si morali prizadevati, da vsak presežni kilogram pšenice dodamo letošnjem odkupu. Naloga najbrž ne bo lahka, da bi ji bilo jugoslovansko agroživlilstvo zaradi svojih organizacijskih slabosti kos, vsekakor pa bi ob primerni spodbudi začeli razmišljati tudi o tem, da postaja pšenica vse bolj tržno blago, ki ga je treba z dobro organiziranim odkupom iskati tudi v »nepšenično« orientiranih področjih.

H. J.

Pretežko breme

Tržič — Tržiške organizacije združenega dela vedno bolj bremenijo številne datjave, ki jih morajo poravnati oziroma za katere so se delavci odločili, da jih bodo v korist razvoja svoje občine odvajali iz skladov skupne porabe.

Zaradi letošnjih resolucijskih omejitev pa so njihovi skladi domala prazni. Vseh dogovorov tako ne morejo pravočasno izpolnjevati. Za gradnjo komunalnih objektov v krajevnih skupnostih, se je na primer v polletju nabralo le 14 odstotkov načrtovane celoletne vsote. Tudi avgustovski podatki niso nič bolj razveseljivi. Podobno je z uresničevanjem družbenega dogovora za gradnjo družbenih objektov. Komaj 17-odstotno so organizacije združenega dela izpolnile svoje obveznosti.

Likvidnostne težave združenega dela so v izvršnem svetu sprožile bojazen, ali bo skupščina občine Tržič lahko v roku vrnila kredit za dom upokojencev, po drugi strani pa pritiskajo tudi krajevne skupnosti in zahtevajo denar za načrtovane naložbe. Izvršni svet je sicer menil, da bodo težave manjše po spremembi virov financiranja, kljub temu pa je združenemu delu priporočil, da po svojih močeh zamujeno čimprej nadoknadi.

H. J.

Rudnik kaolina brede v težavah

Kamniški Rudnik kaolina Črna je letošnje polletje zaključil z izgubo — Posledica preteklosti neraziskane zaloge kaolina — Kamniški izvršni svet vztraja na preselitvi mletja kaolina, saj pravi, da je vzroča neznosno zapraševanje okolja

KAMNIK — Pridelovanje kalcita je pretekla leta pokrivala izgube pri pridelovanju kaolina. Letos pa Rudnik kaolina Črna pri Kamniku posluša kot sestavljena organizacija in tozdravje je letošnje prvo polletje zaključil s 4.888 tisoč dinarji izgube. Po grobih ocenah se je nadaljevala v julij, le avgust je nekoliko uspešnejši.

Na sredini seji kamniškega izvršnega sveta so temeljito prebrali problematiko Rudnika, toda vse kaže, da bodo o njem razpravljali. Kot vzrok izgube v Rudniku navajajo zastarelo tehnologijo skrajno zmanjšane zaloge rude v jami, posebej v blata v izkop, ki je bil za koriščenje predviden letos, številne neopravičene in bolniške izostanke delavcev, premalo prodajo plavljenega kaolina ter njegovo prenizko ceno. Nedvomno zgolj z zviševanjem cene problemi ne bodo razrešeni, saj vzroki težav s tem ne bodo odpravljani. Predvsem pa treba urediti razmere znotraj tozdravja in v Rudniku so med različne ukrepe tudi zapisali, da bodo nekatere vodilne delovne premostili na opravljanje ustrežnejših del. Zagotavljajo, da bodo razmere znotraj delovne organizacije uredili sami, brez zunanje pomoči, kar kaže, da svoje slabosti dobro poznajo.

Nedvomno pa ostaja bistveno vprašanje pomanjkanja in ustreznosti tehnologije. Oba problema sta posledica preteklosti, ko so v Rudniku kaj malo razmišljali o raziskavah in o kakovosti kaolina. Slednja je namreč zaradi prevelike količine krmne slabe od uvožene in ne ustreza več sodobnim papirniškim zahtevam. Papirničarji se zavedajo rudnikovih težav in s sporazumom so se odločili za združevanje sredstev za geološke in tehnološke raziskave, čemur — seveda le tehtnim raziskavam — bodo dila skupna vlaganja v posodabljanje pridelovanja kaolina. Prve sadove pa bodo raziskave dale šele sredi prihodnjega leta, njerovega razdobja.

Upravičeno se torej zastavlja vprašanje, ali bo vse to rudnik brede v težavah.

Takoj pa bo treba odpraviti vsaj neznosno zapraševanje okolja, ki ga povzroča mletje kaolina. Ostre pritožbe krajanov so vse glasnejše. Kamniški izvršni svet zato vztraja, da je treba do konca leta mletje kaolina preseliti iz Strahovca na ustrešno lokacijo. V Rudniku navajajo, da bo to zahtevalo precej denarja in da ga sami v sedanjih težavah niso sposobni odpraviti, zato poskušajo zapraševanje odprati s čistilno napravo, ki bodo izdelali sami. Krajanje obljubi gotovo ne bodo verjeli, saj je bilo v preteklih letih že preveč. Razumljivo je zato, da izvršni svet vztraja pri svojem sklepu.

M. Volk

Zanimanje za delo in načrt

Predstavniki hrvatskega in slovenskega sindikata delavcev tekstilne in usnjarsko kožarske invalne industrije obiskali tovarne IBI, Tekstilindus ter Peko

Tržič — Na povabilo republiškega odbora sindikata delavcev tekstilne in usnjarsko kožarske industrije Slovenije so zastopniki republiškega odbora sindikata te gospodarske dejavnosti s Hrvatske v četrtek obiskali tovarni IBI in Tekstilindus v Kranju, v petek pa tovarno obutve Peko v Tržiču. Namen njihovega obiska je bil izmenjava izkušenj pri uresničevanju zakona o združenem delu, seznanitev z delitvijo dohodka in osebnih dohodkov ter s programom razvoja tekstilne in usnjarsko kožarske industrije v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Goste je najbolj zanimala delitev dohodka v tovarni Peko. V prvem letošnjem polletju so delavci Peka ustvarili za 32 odstotkov več celotnega prihodka kot v enakem lanskem obdobju. Poraba je narasla za 30 odstotkov, dohodek za 40 in skoraj za toliko tudi čisti dohodek. V Peko so uspeli porabo držati na vajetih oziroma so jo uskladili z določili resolucije in dogovora o razporejanju dohodka, saj so na primer za osebne dohodke porabili le 20 odstotkov več denarja kot lani. Povprečni osebni dohodek je v prvem polletju znašal 7095 dinarjev, medtem ko so se sredstva za akumulacijo povečala skoraj za polovico. Hitreje od dohodka so naraščale le dajatve iz dohodka, kar delavci Peka so goste tudi na načrti za razvoj delovne organizacije v naslednjem srednjem obdobju. Več pozornosti ravajo posvetitvi kooperativnosti s drugimi jugoslovanskimi tovarnami, medtem ko bodo v Ludbregu na Hrvaškem, ki temeljno organizacijo, novo proizvodno halo za delavcev. Usmeritev Peka je razvita območja, kjer je delavci volji, se je že pokazala za leto 1985. leta bodo v Ludbregu strokovnim izobraževanjem delano proizvodnjo že dvigali produktivnost na raven tržiške. V Tržiču novih delavcev zaposlovali. Kljub temu pa ravajo graditi sodobne proizvodne prostore na Loki, saj je to varni precejšnja gneča in tudi za delo niso najboljše. Namreč menijo, da je dosegla najpomembnejša od osebnih dohodkov urejena socialna plat, saj je dovoljen delavec lahko tudi delavec. Zato bodo ob sodobni zgradbi še otroški vrt, Zdravstveno službo imajo urejeno, veliko denarja pa nujajo vsako leto tudi za stanovanjskih vprašanj.

H. J.

Pogovor v tržiškem Peko — Foto: H. J.

Svet osnovne šole

Planina v ustanavljanju

občine Kranj

razpisuje dela in naloge

— UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA IN ZGODOVINE

s polnim delovnim časom za nedoločen čas
Pogoj: PRU ali P

— UČITELJA TELESNE VZGOJE

s polnim delovnim časom za nedoločen čas
Pogoj: PRU ali P

Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite v 15 dneh po razpisu na naslov Osnovna šola Planina — v ustanavljanju — Kranj, Ulica Tončka Dežmana 1. Stanovanj ni.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb (8)

POSTOPEK ZA UGOTAVLJANJE LASTNOSTI INVALIDNE OSEBE (B)

Strokovno komisijo I. stopnje, ki poda izvid, ugotovitev in mnenje odločujočemu organu na I. stopnji, ustanovijo in imenujejo občinske skupnosti za zaposlovanje. Po sklepu skupščine Zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije so strokovne komisije I. stopnje ustanovljene za več občin skupaj. V gorenjski regiji je naloga teh komisij strokovno obravnavati in ugotavljati preostalo delazmožnost invalidov v občinah Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič.

Na osnovi izvida, ugotovitev in mnenj strokovne komisije I. stopnje organ skupščine za zaposlovanje izda sklep o priznanju ustreznih pravic iz usposabljanja in zaposlovanja, v katerem so navedene vse pravice, ki pripadajo invalidni osebi. Sklep se vroči prizadeti osebi oziroma skupnosti ali organizaciji, ki je sprožila predlog za uvedbo postopka.

Zoper sklep o priznanju lastnosti invalidne osebe in ustreznih pravic na I. stopnji ima prizadeta oseba ali drug predlagatelj pravico do ugovora. Ugovor se vložijo v roku 15 dni od dneva, ko je oseba prejela sklep.

Na podlagi s sklepom priznanih pravic se izvajanje usposabljanja uredi s pogodbo.

Usposabljanje za delo po zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb pomeni pridobivanje, izpopolnjevanje ali spremembo znanja in sposobnosti potrebnih za zaposlitev v določenem poklicu ali za opravljanje določenega dela. Pravico do usposabljanja ima invalidna oseba praviloma takrat, ko postane sklep o priznanju lastnosti invalidne osebe pravno močan. Usposabljanje je v bistvu pravica do usposabljanja in pravica do zaposlitve, to se pravi, da gre za ustvarjanje možnosti za njuno uresničevanje, za zagotavljanje pogojev za njuno uveljavljanje v praksi. To je glavna naloga zaposlovanja, ki invalidnim osebam omogoča, da jim s to posebno družbeno skrbjo in posebnim družbenim aktom zagotovimo vključevanje v normalno delo in življenje.

Usposabljanje zajema tudi prilagajanje na delo in socialno rehabilitacijo, če je le-ta v programu predvidena in je pogoj za uspešno vključitev na delo. Glede na oblike usposabljanja skupnosti za zaposlovanje skrbijo, da se le-te izvajajo:

— s praktičnim delom na ustreznem delovnem mestu oziroma s prilagajanjem na delo v OZD ali pri občani, ki samostojno opravlja gospodarsko ali negospodarsko dejavnost s sredstvi, ki so lastnina občanov, in ki uporabljajo dopolnilna dela drugih delavcev;

— s praktičnim delom, z izučitvijo določenega poklica oziroma s prilagajanjem na delo v invalidski delavnici;

— z ustreznimi oblikami usposabljanja v zavodih za usposabljanje invalidnih oseb;

— s pridobivanjem strokovne izobrazbe in usposobljenosti po načelih in merilih za izobraževanje odraslih;

— s šolanjem na ustreznih šolah.

Vsaka od oblik usposabljanja se izvaja z ustrežno pogodbo o pravicah in obveznostih usposabljanja invalidne osebe oziroma z ustreznim dogovorjenim programom usposabljanja.

Rehabilitacijska svetovalka:
Breda Konjar, dipl. org. izobr.

**Irma Kern
in
Nejc Slapar:**

Dvojnost enotnosti

Kranjskemu občinstvu se je Nejc Slapar že predstavil s svojo avantgardno usmerjeno grafiko, ki hoče iz tradicionalnih okvirov in išče novih izraznih možnosti. V Prešernovi kleti je razstavljal skupaj s pesnikom Francetom Pibernikom, vendar bilo njuno sodelovanje še bolj eksperimentalne narave: likovni in tekstovni del umetniške podobe sta iskala neko pravo sorazmerje, prostorski problemi še niso bili obdelani kot zdaj, po razstavah Grafični prostor poezije, Barvni prostor poezije, Konkretna poezija in Abele, ki jo je Nejc s Studiomi Signum razstavljal med italijanskimi konkratisti v Benetkah.

Irma: »Čemur sledi s svojo erotično nastojenostjo tudi risba.«

IRMA: »Verze, ki nastajajo v meni, neodvisno od risbe, samostojno, sem pisala vselej, kadar sem hotela kaj izraziti. Polagoma pa sva spoznala, da verzi izražajo podobne vsebine kot slika. Iz prve razstave so se rodile ideje, ki bi jih mogla izliti v besede, črta je porodila verz. Zato v tej drugi razstavi najina elementa tudi bolj sovpadata. Moja besedila se lotevajo življenjskih problemov, erotike, ljubezni, prijateljstva, odnosov na relaciji človek – človek, in človek – narava. Težim k humanosti, ki bi jo, mislim, mogli doseči, če bi si vsak dan rekli več takih stavkov, ki jih izraža zdaj le pesem.«

• Je torej ta umetniška združitev slike z besedilom tisti element, ki razbija tradicionalizem?

NEJC: »Čas, v katerem živimo, zahteva nove oblike. Lahko se izražamo z risbo, s papirjem, platnom, a danes dodajamo tem zvrstno čistim elementom še pomagala, ki dopolnjujejo naša izražanja občutja: glasba, ples, film... Tako ob gledanju lahko bolj doživimo vse umetnosti, ki so nam posredovane – če gledamo s stališča sprejemalca umetnosti – s takimi sredstvi pa neredko mehčamo tudi trdoto sporočila.«

IRMA: »Ob gledanju slike se človeku rojevajo misli. Zakaj ne bi bile misli izražene poleg slike, zakaj ne bi gledalcu olajšali oblikovanje odnosa, do neke podobe? Dva združena medija kot v najinem primeru, precej pripomoreta k skupnemu občutju lepote, k harmoniji, ki jo dosegajo vidne in slušne reakcije človeka.«

NEJC: »Ljudje so morda tudi premalo likovno izobraženi, da bi jim neko stvar le pokazali, in jim prepustili, da si o umetniški podobi mislijo karkoli. Pa tudi preširoko občinstvo imamo, da bi vzgajali vsakega posebej.«

IRMA: »In potem, ko je to občinstvo prepuščeno svojemu ozkemu in neusmerjenemu mišljenju, je lahko tudi močno prikrajšano pri občutenju lepote.«

• Kako vidva ocenjujeta sporočilnost vajinih prispevkov umetnosti?

NEJC: »Izražam se predvsem likovno in prvi pogled ne izdaja veliko vsebine, saj je že sam pristop precej kompliciran. Oblike so tiste, ki dajejo ljudem asociacije na različne probleme. Na primer erotika, moja pogosta tema: skušam jo izraziti na takem nivoju, ki ne bo zašel v banalnost, a bo stvar kljub temu problematiziral. Grafika obravnava predvsem probleme, s katerimi se srečujem v našem slovenskem prostoru: o začetkih odtujenja ljudi, o privrženosti kvazipotrošništvu, o duševnih nizkosti ob materialni blaginji. Likovno skušam izraziti ta vprašanja z dvema elementoma, vrvo in njeno živostjo, ter z mrtvim pop-artističnim svetom, ki s svojo naravo še poudarja živost linij. Erotičnost skušam izraziti z izseki, detajli človeškega telesa. Biološkost skušam poudariti s simboli, na primer s šahovskim ozadjem, ki ponazarja neskončne možnosti potrebnih ali nepotrebnih potez, kot je to v našem življenju.«

IRMA: »Moji verzi so preprosti, le na glas povedano tisto, kar mnogi ljudje pestujejo v sebi, kar si ne upajo ali se sramujejo izraziti. Hkrati pa si želim s svojimi verzi doseči pri ljudeh nekaj levega, da bi tudi sprejemalci te umetnosti občutili tisto lepoto, ki sem jo jaz, ko sem ustvarjala.«

• Oba se ukvarjata s konkretnostjo, umetnostjo sodobnosti. Kako bi razčlenila svoj odnos do nje, do likovnega izraza prihodnosti?

IRMA: »Vsaka umetnost je, ne glede na čas nastajanja, zvrst, odraz levega. Vsaka umetnost se izraža v različnem mediju, bistvo pa je ob umetnosti nekaj čutiti, porajati nove ideje. Kaj se v prihodnje obeta kot prevladujoči tok umetnosti, se ne ve... in tudi ni pomembno. Treba je le, da ima umetnost vsebino, da izraža notranjost, še zanimivejša pa je, če je raznolika. Morda prihodnost prinaša tudi manjšo utesenjenost, odpiranje razstavišnega prostora, razširitev tega ambience...«

NEJC: »Vsi izumi zadnjih petdesetih let bodo čez toliko časa le še impresionizem, je dejal neki moj prijatelj. Res je in v prihodnosti se bo treba umetnostno bolj odpreti, se povezovati z drugimi vejami umetnosti. Ta prihodnost pa ni več daleč, čeprav so kritiki od novih struj precej nezaupljivi, čeprav za sodoben – in kakršenkoli – umetniški izraz vedno manjka sredstev...«

D. Zlebir

Dnevi slovenske zabavne glasbe oktobra

Ljubljana – V Linhartovi dvorani Kulturnega doma »Ivan Cankar« v Ljubljani se bodo 2. oktobra začeli dnevi slovenske zabavne glasbe »Ljubljana 80«. Mednarodni zabavnoglasbeni festival, že devetnajsti po vrsti, bo trajal tri dni, prireja pa ga RTV Ljubljana v sodelovanju s turistično poslovnostjo.

Prvi večer se bodo poslušalcem predstavile pesmi svobodnih oblik, ki jih bodo izvajali pevci Lado Leskover, Elda Viler, Neca Falk, Tatjana Dremelj, Alfi Nipič, Meri Avenak, Karli Arhar, Marjan Smode, Mateja Koležnik, Majda Sepe in ansambel Predmestje. Drugi del večera bo posvečen samostojnemu koncertu šansonjerja Labia Ciffra.

Petkov pop-rock večer je posvečen izvedbi domačih skladb, ki jih bodo zapeli ansambel Predmestje, z Neco Falk, Pepel in kri z Ditko Haberl, Ivek Baranja, ansambel Prah, Branka Kraner, XII nadstropje, Oto Pestner, Moni Kovačič, Tomaž Domicelj, Edvin Fliser in druga imena slovenske popevkarske estrade. Večer se bo nadaljeval s pop-rock koncertom v izvedbi gostujočih pevcev evropskih radijskih postaj.

Na sobotnem finalnem večeru bodo izbrali najuspešnejše pesmi svobodnih oblik, drugi del pa bodo posvetili revalnemu nastopu pevcev iz evropskih radijskih postaj. Doslej so udeležbo na festivalu potrdili poljski radio, BBC London, radio Luxemburg, YLE Helsinki, NDR Hamburg, XANDIR Malta, Rozglas Praha, RTE Dublin in RFK Berlin DDR.

Na natečaj, ki ga je RTV Ljubljana razpisla v začetku letošnjega leta, je prispelo 85 skladb. Komisija, v kateri je vrsta naših glasbenih strokovnjakov, je izbrala 14 skladb za pop-rock večer in 13 pesmi svobodnih oblik. Teh sedemindvajset izbranih skladb se bo na treh večerih zabavne glasbe potegovalo za sedem nagrad: tri bodo podelili poslušalci, tri mednarodna žirija, eno pa posebna komisija za besedilo.

Ponatis monografije o Vojkovi brigadi

Idrija – Izpod peresa Stanka Petelina, pisca številnih knjig o narodnoosvobodilnem boju na Primorskem in partizanskih enotah (Med Triglavom in Trstom, Osvoboditev Slovenskega Primorja, Gradnikova brigada, Prešernova brigada, Kronika Vojkove brigade in druge), je pred 12. leti izšla knjiga o »VOJKOVI BRIGADI«, ki je bila zelo hitro razprodana.

Knjiga je zbudila veliko zanimanje ne samo med borci te naše partizanske bojne enote, ampak tudi med drugim prebivalstvom, zlasti na območju, kjer je Vojkova brigada delovala in se zadrževala – torej na Cerkljanskem, Idrijskem in Žirovskem. Povsem naravno je, da zgodovinska pot Vojkove brigade, ki je dala velik prispevek k zgodovinski prelomnici slovenskega naroda, želijo spoznati tudi sinovi in vnuki njenih pripadnikov, prav tako pa želijo tudi drugi delovni ljudje in občani, zlasti mladina, vedeti, kaj se je v časih, ko se je odločalo o usodi slovenskega naroda, dogajalo na njihovem ožjem območju. Zato je iz leta v leto čutiti vse večjo potrebo po ponatisu takih knjig, med njimi tudi knjige o borbeni poti »VOJKOVE BRIGADE«.

Odbor Vojkove brigade, ki ima domicil v občini Idrija, se je v začetku letošnjega leta odločil za ponatis prve izdaje monografije VOJKOVE BRIGADE iz leta 1968 v nespremenjeni obliki. Založba »Borec« iz Ljubljane je sredi avgusta izdala ponatis knjige o Vojkovi brigadi v nakladi 2500 izvodov, tako da knjigo že prejema naročniki.

Ob ponatisu je odbor Vojkove brigade zapisal, da bo knjiga tudi primerna za podelitev ob raznih slovesnostih zaslužnim občanom v krajevnih skupnostih, najboljšim delavcem v organizacijah združenega dela, najprizadenejšim učencem v šolah, kot znak posebnega priznanja. Izid knjige, ki prispeva h krepitvi naše obrambne in samozaščitne sposobnosti, lahko povežemo tudi z letošnjo 60-letnico rojstva Janka Premrla-Vojka, legendarnega heroja Primorske in 1. oktobrom, praznikom delovnih ljudi in občanov idrijske občine, ki so si prav dan ustanovitve Vojkove brigade pred 37 leti v Cerklnem izbrali za občinski praznik.

SILVO KOVAČ

Na televiziji pripravljajo snemanje

V uredništvu igranega programa pripravljajo novo televizijsko nadaljevanje v sedmih delih z naslovom »Ščuke pa ni, ščuke pa ne«. Gre za dopolnitev in razširitev znane Partijeve igre, ki je bila na gledaliških odrih večkrat uprizorjena in je vselej navdušila občinstvo. Nadaljevanje teče pod režiserskim vodstvom Jožeta Babiča. Snemanje se izteka in potrebna je le še montaža. Naj omenimo nekaj igralcev, ki tolmačijo glavne vloge: Peter Trnovšek, Angelca Jankova, Milena Muhičeva, Minu Kjurova, Breda Pugelj, Janez Hočevar, Danilo Benedičič in Janez Klasinc. Nadaljevanje bomo lahko gledali letošnjo jesen.

Pred kratkim je režiser Staš Potočnik z ekipo posnel še zadnje kadre nove nadaljevanke »Naša krajevna skupnost«. Gre za šest zgodb s humoristično vsebino. Na televiziji humorja manjka, zato bodo gledalci nadaljevanke posebej veseli. Avtor nove nanizanke je uspešni Aleksander Marodič, ki ga gledalci poznajo predvsem po nanizanki »Mali oglašaji«, omenimo naj še nadaljevanke »Poti in stranpoti«, ki je navdušila širše jugoslovansko televizijsko občinstvo. Naslovi nadaljevanj nove nadaljevanke so: Mini vrtec, Isto, le malo drugače, Vrana vrani ne izkljuje oči, Z opeko po zakonu, Frakl gre na zdravljenje, Disko. Nanizanko v šestih delih si bomo lahko ogledali koncem leta.

Med izobraževalnimi oddajami je treba posebno pozornost posvetiti novi oddaji z naslovom »Zanima me«. Oddaja skuša stopiti v stik z gledalcem, skuša mu reševati najrazličnejše probleme kot so denimo iz medicine ali sociologije, skušala bo razložiti najrazličnejšo družbeno problematiko. Oddaja bo na sporedu vsak mesec ob četrkih. Druge oddaje izobraževalne redakcije bodo na sporedu še ob ponedeljkih in četrkih.

Ob ponedeljkih ob 18. uri se bo vrstil cikel oddaj z naslovom »Znana - neznana Jugoslavija«. Oddaje bodo skušale predstaviti neznane dele Jugoslavije. Pripravljajo jih vsi jugoslovanski studii, pri nas pa Peter Ovsec. Po izteku teh oddaj pa si bomo v ponedeljkovem terminu lahko ogledali še oddajo Gite Vončina z naslovom »Izobraževanje delegatov«, ki bo imela deset delov. V istem terminu se bodo vrstile tudi oddaje redaktorice Ale Peče z naslovom »Z jezikom v javni rabi«. Izobraževalne oddaje pa bodo na sporedu tudi ob petkih ob 18.40. Če v septembru si bomo lahko ogledali zanimiv cikel oddaj »Spoznavajmo naše morje«. Tako nam televizija skuša podaljšati poletje. Oddaje smo na malih zaslonih že gledali, zaradi izredne zanimivosti pa so se televizijski delavci odločili, da jih ponovijo. Oddaje nam skušajo z različnih vidikov osvetliti naše morje. Posebej vas opozarjamo na oddajo, ki bo govorila o ribištvu. Avtorica teh oddaj je Mira Špan. Po izteku oddaj o morju bo na vrsti oddaja z naslovom »Organizacija in kadri«, ki jo pripravlja Gita Vončina. Sledila bo še redna oddaja »Po sledih napredka«, ki nas seznaja z najnovejšimi dosežki znanosti predvsem iz domačih logov. Avtorica teh oddaj je Mira Špan.

Tudi v filmski redakciji pripravljajo privlačen izbor filmov za jesen. Septembra bo pozornost gledalcev nedvomno vzbudil švicarski film »Mladi zmrzujejo tudi poletje«, ki mu bo sledil jugoslovanski film »Slavica«. Mladi se bodo razveselili glasbenega filma »Thomy«. Ob koncu septembra bo na vrsti slovenski film, malce starejšega datuma, »Lažnivka«. Omeniti velja še francoski film »Ta temni predmet poženja«, ameriški western »Revolveraš« in poljski film »Križarji«.

Zdravko Erjavec

Priprava iz humoristične nadaljevanke »Naša krajevna skupnost«, ki jo bomo gledali koncem leta. – Foto: Milan Kumar

Obnova Kosove graščine

Naslednjih petih letih naj bi v okviru kulturne dejavnosti Jesenice obnovili tudi staro Kosovo graščino na Jesenicah – Večje knjižne zaloge

Jesenice – V naslednjem srednjem obdobju si bodo vsi izvajalci programa kulturne skupnosti prizadevali za kvaliteto in daljnjo rast kulture v občini in krajevnih skupnostih. V naslednjem srednjem obdobju si bodo vsi izvajalci programa kulturne skupnosti prizadevali za kvaliteto in daljnjo rast kulture v občini in krajevnih skupnostih. V naslednjem srednjem obdobju si bodo vsi izvajalci programa kulturne skupnosti prizadevali za kvaliteto in daljnjo rast kulture v občini in krajevnih skupnostih.

Kranjska skrbi za kulturno dediščino na jeseniškem območju, v skupnih stroških pa znaša jeseniški delež 12 odstotkov. Gorenjski muzej bo predvsem na Ajdnu nad Potoki nadaljeval z zanimivim izkopavanjem, odbor za muzej delavskega gibanja in revolucije pa bo pripravil scenarij muzeja v Kosovi graščini ter si prizadeval usposobiti vse prostore. Letno načrtujejo tudi do pet izmenjav s pobratenimi občinami in z zamejskimi Slovenci, stipendiranje učencev na srednji glasbeni šoli ter precejšnjo dejavnost Zveze kulturnih organizacij.

Kulturne prostore bodo obnavljali v naslednjih letih le v primeru, če se ne bodo odločili za gradnjo novega kulturnega doma na Jesenicah. Vendar pa nameravajo obnoviti Kosovo graščino, dvorano gledališča, odre na Javorniku, na Breznici in na Hrušici.

Sredstva za dejavnost kulturne skupnosti Jesenice namenjajo po prispevkih stopnjo 0,53 odstotkov od osebnih dohodkov vsi delovni ljudje in občani. Po načelu vzajemnosti in solidarnosti pa zagotavljajo sredstva tudi za programe kulturne skupnosti Slovenije.

D. Sedej

RUDOLF HRIBERNIK-SVARUN OPREDELITEV

2

Tovariši, biti pa moramo realni. Pred seboj imamo močnega in do zob oboroženega sovražnika, ki je do zdaj podjarmil že večji del Evrope. Njegov namen je ustvariti nov svet, takšen svet, ki ustreza njemu, to pa za ceno popolnega iztrebljenja in uničenja podjarmljenih narodov. Prav gotovo smo mi Slovenci med prvimi, ki jim preti popolno uničenje. To mora biti danes jasno tudi tistim najbolj zaslepljenim. To se vidi že zdaj in po tem, kako nas je sovražnik razkosal in priključil del k tretjemu rajhu, del pa k Rimu in k Madžarski. To se vidi še posebno po napovedanem in že tudi začetem množičnem preseljevanju Slovencev z njihove rodne grude. To se vidi po množičnem preganjanju vseh naprednih in zavednih Slovencev z območja, ki so ga zasedli Nemci.

Povedati vam moram žalostno novico, da so Nemci tridesetega julija že ustrelili prve zavedne Slovence – devet ujetih partizanov in kurirko iz okolice Krškega. Poprej so jih zverinsko mučili, njihovo smrt pa objavili z lepaki, ki so jih trosili povsod. Nekaterim od vas je gotovo tudi že znano, da so drugega avgusta Nemci v našem okraju ustrelili štiri partizane. V Begunjah na Gorenjskem so šestega avgusta ustrelili štiri, desetega avgusta pa na Štajerskem šest komunistov.

Da bi laže obvladali nastalo situacijo in odpor naroda, Nemci v zadnjem času dovažajo nove sile iz Avstrije in od drugod. Začeli so se tudi vse bolj opirati na razne izdajalske elemente. Na žalost so med tistimi, ki so zastrupljeni z lažno propagando ali pa so prodane duše, tudi takšni, ki stopajo v nemško policijo in orožništvo.

Tovariši partizani – narodni borci, prej sem dejal, da je sovražnik do zob oborožen, da je podjarmil že dosti narodov in da ga ne smemo podcenjevati. Temu naj dodam še to, da je še vedno na pohodu. Toda prepričan sem, da je s tem, ko je krenil nad Sovjetsko zvezo, krenil tudi v svoj lastni poraz. Napad na Sovjetsko zvezo je prav gotovo tudi začetek njegovega konca. Ob ogromni in nepremagljivi sili sovjetskih narodov in njihove Rdeče armade se bo Hitlerjeva moč in sila kaj kmalu razbila. Poleg tega pa je tu še velika sila Anglije in Amerike ter drugih dežel, ki ne smejo in ne morejo dopustiti, da bi svetu zavladovala fašistično mračnijaštvo.

Tovariši, da bi čimprej uničili fašistično zver – zver, ki pomeni danes za človeštvo največjo nevarnost, sprejmemo geslo, ki ga je pred dobrim mesecem dni objavil Slovenski poročevalec. Geslo se glasi: „K dejanjem!“

Res, prišel je čas, tovariši, ko mora vsak zaveden Slovenec z dejanji in bojem pokazati, koliko mu je pri srcu svoboda in koliko je on sam pripravljen žrtvovati zanj. Prišel je čas, ko se mora vsak človek opredeliti za boj ali proti boju z okupatorji. Pri tem pa se mora zavedati, da to pomeni za obstoj ali proti obstoju njegove samega. Zavedati se mora, da nam svobode – resnične in polne svobode – nihče ne bo prinesel na dlani v dar. Resnično in polno svobodo si moramo priboriti sami. K temu mora vsak zaveden Slovenec prispevati svoj delež.

Nas, zavedne potomce starih Slovanov in ljudi, ki si želijo ustvariti pravičnejšo družbo od tiste, v kateri smo do sedaj živeli, pa obvezuje tudi dolg solidarnosti

s sovjetskimi ljudmi, s prvo deželo socializma v svetu.

Povzdignil je glas:

„Dragi tovariši partizani, naj še enkrat poudarim, da to, kar se sedaj dogaja v našem narodu, pomeni pravi in resnični prerod in dejanje, ki mu ni primere.

Ta dogajanja potrjujejo zaupanje in vero, ki jo je naša Partija vedno čutila do širokih ljudskih množic. Potrjujejo pa tudi upravičenost naporov in žrtev, ki jih je Partija dala med svojim nesebičnim bojem v več kot dveh desetletjih svojega obstoja in dela.

Tovariši komunisti, ki tudi predstavljate veliko večino v tem stroju, še posebno bi se rad obrnil z nekaj besedami na vas in vam položil na srce, da bodite tudi sedaj, ko gre za življenje ali smrt vsakega od nas posebej in naroda v celoti, za zgled ostalim, kako se je treba boriti za svobodo človekove osebnosti, za svoj narod in svet brez izkoriščanja človeka po človeku.

In še tole bi dejal. Res je, da je Hitlerjeva in Mussolinijeva soldateska doslej podjarmila – ali pa so se jim same priključile zaradi svoje zaslepljenosti in trenutne koristi – že okoli petnajst ali celo več držav v Evropi. Res je, da so Hitlerjeve armade zaradi nenadnega in zahrbtnega napada na Sovjetsko zvezo dosegle velike začetne uspehe in prodrle globoko na njeno zemljo. To pa zato, ker je tamkaj Hitler uporabil svoje glavne sile in zato, ker Rdeča armada šele zbira in koncentrira svoje glavne sile za odločilni udar. Toda Hitlerjeve armade se bodo izgubile v ogromnem prostoru Sovjetske zveze. V zaledju nemških armad že delujejo številni partizanski odredi sovjetskega naroda, in ko bo Rdeča armada krenila v protiofenzivo, bo Hitler prav gotovo doživel enako usodo, kot jo je nekoč Napoleon.

Naš sveti dolg je, da z neizprosnim bojem uničujemo in vežemo nase čim več nemških sil ter s tem olajšamo Rdeči armadi njeno nalogo. Rdeča armada in sovjetski ljudje naj vedo, da imajo v nas iskrenega zaveznika.

S tem, da je naš narod prijel za puško, se je tudi trdno odločil, da skupno z drugimi jugoslovanskimi narodi začne novo fronto, fronto, ki je velika, kolikor je velika naša domovina. Fronto, v kateri bo pod ognjem naših partizanskih pušk sleherni košček naše domovine, in to vse dotlej, dokler bo po njej korakal fašistični škorenj. Malo je pomolčal in nadaljeval:

„Dajmo, tovariši, še enkrat prisezimo, da bomo z neusmiljenim bojem vso domovino spremenili v najbolj krvavo fronto za okupatorja.

Prisezimo, da bomo mi, slovenski partizani, branili svojo domovino tako, kot branijo Rdeča armada in sovjetski partizani svojo – prvo deželo socializma.

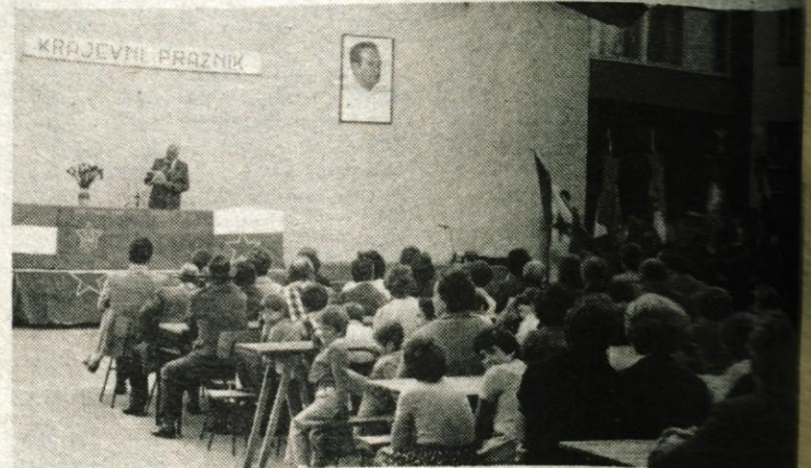
Zdaj je glavno, premagati strah pred nemško silo in njeno namišljeno nepremagljivostjo. Zavedati se moramo tega, da je tudi okupator ranljiv. Tudi njega se prime kroglja. Res je, da je do zob oborožen, toda tudi mi nismo praznih rok. Imamo orožje, z bojem pa bomo dobili vse drugo, kar še potrebujemo.

Prav gotovo je bilo našim prednikom težje, ko so šli z gorjačo in vrelim kropom nad turške horde ter s cepci in vilami nad grajske židove; tedaj so bili v svojem boju osamljeni in brez zaveznikov.

Naše geslo mora biti „Narod, ki se bori, ne more umreti.“

Uspela Zbiljska kresna noč – Prizadevni člani Turističnega društva Zbilje so v soboto, 23. avgusta, pripravili tradicionalno Zbiljsko kresno noč, ki je privabila na obalo jezera številne obiskovalce. Razen ognjemeta in kresa na vodi je z izbranim programom plesu navdušila medtroška godba na pihala. – fr

Smlečani praznovali – Krajanje Smlednika so v soboto, 23. avgusta, tretjič praznovali krajevni praznik v spomin na 22. avgust 1941, ko so padli prvi talci na Gorenjskem. Slovesnost so pričeli s poveljem doma krajevne skupnosti do osnovne šole Simon Jenko, kjer so zbranim krajanom spregovoril Janko Mohar. Šestim krajanom so podelili krajevna priznanja, predstavniki društev in organizacij pa ponesli vence na spominska obeležja NOB na področju Smlednika. – fr

Še ni postajališča – Potem ko je kranjski izvršni svet že pred časom prepovedal ustavljanje avtobusov na Kidričevi cesti v bližini Zdravstvenega doma, saj tu ni urejenega in varnega postajališča, pa je vendar lani na pritisk potnikov moral popustiti in kljub nevarnemu postajališču avtobusi spet na zelo prometni Kidričevi – v bližini Zdravstvenega doma – ustavljajo na obeh straneh ceste. Obenem pa je izvršni svet kranjske občinske skupščine poleg sredstev za izgradnjo varnega postajališča določil tudi rok za izgradnjo Komunalni interesni skupnosti Kranj, in sicer 1. maj 1980. Rok je seveda že mimo, postajališče pa še ne gradi, ker se je zavlekla priprava projekta. – Foto: F. Peršič

Škribnost nekakega brezna

12

MATJAŽ CHVATAL

„Sabla, ali se ti premikaš s hitrostjo svedrovec na uro,“ se šali Franci. Sabla pa se že spušta. Po desetih metrih spusta prične na polici vrtati novo luknjo. Tam mu gre hitreje, v nekaj minutah je izdelal sidrišče.

Spuščamo se, eden za drugim, sedaj nam gre že hitreje navzdol.

Andreja in Bušman sta se na Križišču ustavila. Opazujeta naš spust, nato pa izgine-ta za robom brezna.

Svedrovec za svedrovcem ostaja za nami v stenah brezna. Franci brezna opremlja, Sabla in jaz pa meriva rov. Ugotavljamo, do kam neki so prišli Kuži, Vegi in Griža. Rekli so, da do tristo enainšestdesetih metrov globine. Toda naše in njihove meritve se ne skladajo. Sabla vleče meter in vpije številke skoraj na centimeter točno, pa so vseeno tudi po nekaj metrov manjše ali večje od meritev prejšnje ekipe. Kako to?

Smo približno v globini, do katere naj bi prišla predhodna ekipa. V skici imam označeno to mesto z devetimi metri vertikale. Sabla potegne meter in zakliče: „Dvanajst metrov! Ali se ti ne dozdeva, da je to že prav neverjetno?“

„Da, kaj je naprej?“

„Brezno v katerem strahotno „ščije.“

Pričnem plezati proti sidrišču, ki je sicer strokovnjaško narejeno, vendar ima to pomanjkljivost, da je izredno težko priti do njega. Prečiti je potrebno nekaj metrov gladke, mokre, spolzke navpične stene nad breznom, da bi prišel do vrvi, privezane za skalni rogelj, ki moli iz stene brezna.

Nekako mi uspe vpeljati vrv v desonder*. Spustim se. Sabla in Franci gledata v majhno brezence in prisluškujeta vodi, ki teče iz kamina nad nami in pada v brezno.

Sabla si je pod čelado na glavo navlekel kapuco in se spustil. Umazani rdeči kombinezon se je pod slapom v trenutku zbleščal v popolni čistoči. Kaj bom jaz tukaj s svojim navadnim premočljivim kombinezonom? Popolnoma bom premočen že pod temle majhnim brezencem. Kaj bo šele naprej? Skoraj skočil sem v šestmetersko brezno, bil morda samo sekundo nastavljen vodnim kapljicam, vendar me je popolnoma namočilo.

Nad naslednjim breznom ponovno privežemo novo vrv. Sabla se spusti in za seboj vleče meter.

„Petintrideset metrov.“

Spustim se za njim. „Prekleta voda, zakaj ne tečeš v cev, ali pa kje drugje, zakaj ravno tukaj?“

Občutki, ko te voda takole v globini preko štiristo metrov popolnoma namoči, so enkratni. Človek bi najraje ušel ven, na sonce, toda zavedamo se, da moramo iti naprej v globino toliko časa in toliko globoko, kolikor imamo s seboj vrvi. Tako ali tako sedaj ni čas, ko bi lahko mislili na mrz in mokroto. O takih stvareh se razmišlja zunaj ali pa takrat, ko te

V ospredju največji kapnik na Gorenjskem v ozadju pa nenavadna sigasta kopa z več vrhovi. (foto: T. Planina)

že teliko zebe, da ne moreš ničesar več. Pa tudi vprašanje, kje je dno, kje je dno, v kateri globini je, me vleče naprej, glave si moram spoditi vse misli, razen na dno brezna.

Ze tako je vse narobe. Še huje bi pa bi odšel ven, Sabla in Franci pa na klub bi iz mene naredili mleto. V polpete za bližajočo se jamarski paki pogumno naprej, saj me sploh ne more namočiti, kot sem že. Niti koščka oblačila nimam suhe. Ob prvi priložnosti nekje stakniti nepremočljivega pajaca. Bom pa gospod pod slapovi, tako kot tadv. Mar nisem že prejšnji teden v skem breznu preklinjal svoje usode? Nega jamarja v premočljivem pajacu in skega platna, ko sem občudoval krasno če se in nepremočljive kombinezone na Ljubljancem.

Na, tako ne gre več naprej. Samo še drugič bom že gospod v jami. Bom izvrtal tistih sto starih jurjev in poprosil, da mi iz Trsta prinese ta kombinezon.

Brezno nas vodi naprej po vodnem skozi nekaj kratkih meandrov in preko osemmetrskih stopenj z majhnimi slapci me znova namoči.

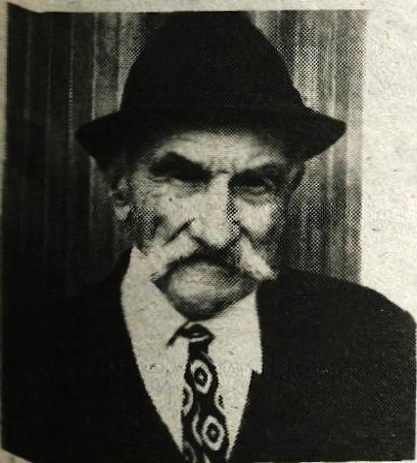
Po vseh štirih se rinemo skozi ozek rov, na dnu katerega teče potoček. V rovu se zasliši šum slapu. Za nekim ovinkom se hipoma zoži. Skozi ozko, kratko razpoko ide potoček v slap, ki pada v črno temo neznane globine. Sabla, ki se pripelja menoj, prične plezati v kamin med slapci, vgnezenimi med steni rova. Sledim za njim. Po nekaj metrih se znajdem v dvoranci med velikimi skalnimi bloki. Tere vodi navzdol ozek poševen rov, ki se nekaj metrov prevesi v brezno.

* vrtna zavora – priprava za spuščanje vrvi navzdol

Stoletnik Simon Žavbi iz Tuhinja

Začel bom šteti znova

Auto je drdral po strmi poti do domačije vrh hriba. Zadnja hiša Zgornjega Tuhinja, vasi ce, razpete po bregeh Tuhinjske doline, ki se začne tam za Kamnikom in pelje na štajersko stran. Žavbjeva domačija, dom stoletnika Simona Žavbja. 9. septembra bo stopil v drugo stoletje, začel šteti znova, kakor se je pošalil.

Niso prišli do srede pesmi, ko se je zatreslo in v vseh hišah so se prižgale luči. Ne vem, kdo je bil bolj prestrašen, dekle ali fantje, se smeje Simon. Ko je bila ura pet, se je zatreslo še trikrat, najmočnejše, ob sedmih zjutraj še enkrat.

Leta 1915 je tu čez letel prvi avion. Nizko, počasi, prav nad smrekami, da smo videli, da so ljudje v njem. Danes pa kar švrkajo sem in tja.

Tudi Simon se je peljal z letalom. Pred petimi leti, ko je imel 95 let. Obiskal je sina v Ameriki. Mesec dni je bil tam. Sin mu je prigovarjal, naj še ostane, toda zrak mi tam ni ugajal, pravi Simon. Sam je šel po vozovnico v Ljubljano in kar niso mu verjeli, da se odpravlja na tako dolgo pot. Na Brniku, preden so odleteli, so ga klicali po zvočniku, niso mogli verjeti, da se res sam odpravlja na pot.

Tudi v Kamnik se večkrat odpravi. K zdravniku, da mu zapiše tablete za spanje, da plača naročene časopise, da uredi stvari na občini. Spomin se ga, kako je lani zmotil sejo. Mirno je vstopil in dejal, da želi tovariša Zoreta. Hotel je dobiti potrdilo, da bo lahko pokopan poleg svoje žene, na pokopališču, ki so ga zaprli.

Tudi bolan je bil. Leta 1962 je imel operacijo na mehurju. L. 1954 ga je napadla pljučnica, vnela se mu je rebra mrena. Ležal je v bolnišnici, sedemnajst dni ni nič vedel. Šele osemnajsti dan je zajel žlico juhe, več ni mogel. Naslednji dan je bilo že bolje. Ko je prišel noter je imel 65 kilogramov, ko so ga po najhujših dneh stehali, je imel le še 49 kilogramov. Vsak dan je izgubil enega. Tedaj je tudi opazil, da je s postelje izgubilo pregrinjalo, s katerim pokrijejo umrle.

Vse sorte sem preživel, pravi Simon. Najhuje je bilo, ko je umrla žena. Komaj sedem let in pol sta bila poročena, mlajši sin je imel dve leti in pol, starejši je hodil že v šolo. Oženil se ni več. Rad sem imel otroke, enkrat živši, enkrat umreš, enkrat imaš rad, sem vedno rekel.

Poln spominov je Simon. Prav natančno se spomni svega. Sinova žena mi pravi, da je to gotovo v rodu, saj ima tudi njen mož zelo dober spomin.

Pa boste kaj praznovali, ga pobaram. Ah, kaj bi, draginja je, mi

odvrne. Ko je imel osemdeset let, se je zbrala vsa zlahta, ko jih je imel devetdeset prav tako. Nekaj bom že spekli, pravi Simonova snaha, oče ima pecivo zelo rad. Najraje ima sladke reči, v beli kavi se mora sladkor kar vleči z žlice. Ne kadil, ni oče nikoli, včasih spi je kozarček vina. Veliko bere, komaj čaka, da pride časopis. Veliko knjiga ima v sobi, tudi nemške bere. Nemškega jezika se je naučil, ko je od leta 1898 do 1908 delal v Nemčiji. Še vedno ga zna.

O tistem dekletu napišite, mi je naročil Simon, ko sem odhajala. Rad bi jo še kdaj videl, rad bi vedel, kako živi. Iz gramozne jame je pobegnila, pomislite, iz gramozne jame, Nemci so jo hoteli ustreliti. Zatekla se je sem gor, lačna in prezeblja, da si je opomogla. Fanta ni marala, pa ji je dejal, te bom pa prijavil. Pa daj, mu je odvrnila. In res jo je. Ne, to ni bila ljubezen, ni je imel rad, to je bila hudobija, ponavlja Simon, ko odhajam.

M. Volčjak

Znajdi se!

Ce si turistični vodič in si tako služiš svoj usakdanji kruh, ti ni tako z rožicami postlano kot se na prvi pogled zdi ali na splošno sliši. Ni res, da bi se le prijetno vozil z avtobusi naokoli in opazoval na vse znamenitosti in zanimivosti, dobro jedel in pil, vsak poklic, tako tudi poklic turističnega vodiča ima še svoje senčne plati: skrbeti za organizacijo, za dobro počutje, ustreči vsem muham muhastih turistov in nasploh biti vedno ustrežljiv, priazen, naklonjen.

A vendarle nekateri turistični vodiči smatrajo, da jim je poklic strašno ustrujoč in ubirajo najkrajša in najlažja pota, da bi le preželi svoj delovni dan kar najboljše, najmanj delovno in seveda z največjim možnim prometom, od katerega je odvisen njihov zaslužek.

Da bo lažje, vzemimo primer: v Kranjsko goro ali na Bled pripelje agencija skupino turistov. Že morda, da so kdaj slišali za Bled ali Kranjsko goro, večina vendarle ne pozna zanimivosti kraja — prav zato so tudi prišli. Turistični vodič jim predlaga tedenski program ogledov gorenjskih in slovenskih kulturnih in turističnih zanimivosti, nakar gostje seveda prikimavajo. Zaupajo vodiču, kajpak, komu bi drugemu! Nekako sredi letnega oddiha pa počasi spoznavajo, da se je njihov dopust omejil večinoma zgolj na vožnje z avtobusi, po možnostih v daljnjo okolico in da kraja, v katerem so se namestili, domala sploh ne poznajo. Turistični vodiči jih vozijo počez in povprek ves dan, da se ob koncu dneva vsi utrujeni vrnejo v kranjskogorski ali blejski hotel.

Saj, veliko so videli in morda tudi doživeli. Ob tem pa, denimo, ves teden bivanja niso videli niti Kroke in ne Drage, kaj šele, da bi se odpravili po sprehajalnih stezicah Bleda, ki so tako priljubljene kot le kaj. Kaj šele, da bi užili enkratni pogled s Straže — a ne mislite, da zato, ker se agencijskemu vodiču ne ljubi hoditi? Zato ne, ker je provizija znatno višja, če je skupinski izlet daljši in dražji ...

Pri tem pa turistični kraj izgublja, še posebej, če vemo, da takšni skupinski gostje predstavljajo samo na Bledu okoli 50 odstotkov gostov. Prav zato lahko v turističnih informacijah Bleda preberemo, da Blejci gostom svetujejo, da agencijski program primerjajo z blejskim turističnim programom in ponudbo — morda pa jim bo le kaj bolj všeč na Bledu in v njegovi okolici in jim ne bo treba na utrujajočo vožnjo po Gorenjski ali Sloveniji. Tako želijo le, da bi si blejski gostje Bled bolje ogledali, več časa na Bledu preželi in ostali večinoma blejski gostje.

Tako pa vodiči krojijo turistično ponudbo po svoje, jo usmerjajo tako in tja, kakor je njim najbolj všeč. Zavedajo se, da lahko vplivajo na goste in po reku: znajdi se budo najbrž tudi v prihodnje tako. Le kdo bi vlačil skupino turistov na Stražo, zastoni, ko pa je izlet na daljši liniji sicer tudi malce utrujajoč, a prinaša krepkejšo in občutnejšo provizijo!

D. Sedej

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU OB NJEGOVI 750-LETNICI

(55. zapis)

Za konec kramljanj o vaseh v bližnji in daljni okolici Kamnika so mi ostale le še Suhadole. Kraj mi je posebno ljub zato, ker v njem živi in dela vsem Slovincem znani kartograf — samorastnik Ivan Selan. Kljub pozni življenjski jeseni (letos bo dopolnil 78 let) je njegova roka še mirna, oko še bistro in delovna vnema še živa.

Mojstrani, približno en dan hoda je med temi kraji! Seveda, to ni zgodovina, pač pa le pobožna, a lepa ljudska pripovedka. Morda pa je v njej le zrno resnice?

Nekakšno jezikovno posebnost razberem tudi iz poimenovanja krajanov Suhadol (v ljudski izreki »Skadole«). Sami si pravijo, da so Skladovci, ne pa kakšni Suhodolčani, kot bi jim radi rekli mestni ljudje.

Kartograf Ivan Selan v svoji pisalnici.

KARTOGRAF IVAN SELAN

Reči bi moral: naš kartograf, iz naših preprostih podeželskih razmer zrasel mož, ki se je sam s svojim znanjem in delom dvignil nad okoliško povprečje. Pri geografih — znanstvenik cenjen, upoštevan, splošno priznan.

Kar pogledjmo na mnoge Selanove šolske zemljevide Slovenije, na turistične in avtokarte, na številne panoramske podobe in na nazorne makete mest in pokrajin: vsepovsod ena sama natančnost, doslednost, lepota barv. Prav v tem je odlika Selanovih zemljevidov: da je tudi njihova barvitost zadržana, harmonična. In da tudi gostota izohips ne deluje pretemno.

Se nekaj: vsi napisi krajev, gora in rek so risani v izvorni pisavi: nobenih tiskanih črk, vse so ročno risane. Pri risanju kart, ki segajo čez državne meje na naše zamejstvo, je Selan dosleden: poleg uradne oznake v tujem jeziku, vselej pripiše tudi slovensko krajevno ime.

SUHADOLE

Kar velika vas: čez 300 stalno naseljenih prebivalcev. Skraj na »meji« med kamniško in domžalsko občino. Leži nekoliko vstran od ceste Moste—Mengeš, ob muhasti rečici Pšati, a že kar v ravnici pod Debelim vrhom (445 m), poraslem s smrekovim in borovim gozdom. Sicer pa imajo Suhadole dovolj dobrih njiv in sočnih travnikov. Živinoreja je kar lepo razvita, a domačini, posebno mlajši raje služijo kruh v industriji, ki je na tem področju res razvita (Duplica, Jarše, Mengeš, Domžale, Kamnik). V vasi je še precej obrtnikov, med njimi so tudi ščetinarji, in copatarji, nevsakdanji rokodelci!

Zgodovinsko pomembna je stara cerkev sv. Klemenca, ki se prvič omenja že leta 1526 (pozneje večkrat prenovljena).

No, brž se spomnim pobožnega izročila: kjerkoli sta prenočevala slovenska blagovestnika Ciril in Metod, ko sta od vzhoda nosila koščice svetega Klemenca preko naših krajev v Rim, so pozneje gradili cerkve, posvečene sv. Klemenču! Sledimo tem imenom: v Suhadolah, na Rodnah, v

Stolp z vetrnico v Topolah.

ČEZ OBČINSKO MEJO

Sicer brez kakšnega popotnega dovoljenja, a vendar s tem zapisom stopam na svet domžalske občine, v Topole! Tako blizu meje, skoraj tik ob meji, leži ta značilna ravninska gorenjska vas. A, kar ne morem mimo. Saj me opozarja že na daleč viden 25 m visok stolp z vetrnico; edino tako veliko napravo na Gorenjskem (morda celo na Slovenskem?). Postavil jo je leta 1932 kmet Anton Vahter, da bi mu služila kot vodna črpalka, žal, zdaj veter ne vrti več velike vetrnice ... Je pa še vedno markantna, na daleč vidna znamenitost Topol!

Velikonočna procesija na konjih (v sredini duhovnik z monštranco); desno v ozadju Komenda (slika sodi k zapisu št. 51 in je posjeta v Valčarjeve »Slave«).

ZLATOPOROČENCA IZ VODIC — V nedeljo, 24. avgusta, sta praznovala petdeset let skupnega življenja Pavla in Lovro Ciperle iz Vodice. Skromno, v družinskem krogu, sta proslavila jubilej. 69 letna Pavla in 77 letni Lovro sta se spoznala v Skaručni, hodila dobro leto in 17. avgusta 1930 sta se zela. Enajst let sta živela na Primskovem, nato sta se preselila v Vodice. Lovro je do leta 1962, ko se je upokojil, zidaril. Pavla je šest let delala v tovarni, ko pa so začeli prihajati otroci, je ostala doma. V zakonu se jima je rodilo deset otrok, šest fantov in štiri dekleta. Osem jih še živi. Zelo skromno sta živela, saj zaslužek ni bil kaj prida. Zato sta obdelovala vrt, nabirala gobe, pomagala kmetom na vasi. Mati Pavla ima zelo rada otroke. Za svoje pravi, da so bili vselej zelo pridni. Še posebej ponosna je na štirinajst enakov, ki jih je »gor spravila«. Oče Lovro je član Zveze komunistov že od maja 1944 in je opravljal vrsto odgovornih družbenopolitičnih funkcij, za kar je leta 1966 prejel Red zaslug za narod s srebrno zvezdo. Z združenjem sta za dolga leta, čeprav so mami Pavli opešale noge, očeta pa daje astma. Oba sta polna življenjske vrednote tudi ob prehodu v šesto desetletje skupnega življenja. Se na mnoga leta! —

Otroci v prometu

STARŠI!

Otroci so enakopravni udeleženci v prometu. Zakon sicer obvezuje voznike motornih in drugih vozil, da morajo biti do otrok na cesti posebno pozorni, otroci pa so v šoli deležni prometne vzgoje – vendar pa imajo pri vsem tem velik pomen tudi starši. Prav oni morajo otroke neprestano opozarjati na pravilno ravnanje v prometu, na nevarnosti, ki se lahko končajo z nesrečo. Starši bi morali otrokom nešteto krat povedati, kako se prečka cesto po prehodu za pešce ali izven prehoda; naučiti bi jim morali obnašanja v semaforiziranih križiščih in pri prečenju železniške proge. Na cesti naj bodo otroci pozorni na promet okoli sebe, še posebej na prehodu čez cesto. Hodijo naj po pločniku, če pa jih ni, pa po levi strani v smeri hoje in če je le mogoče, izven vozišča.

Prvošolci bodo v šoli dobili rumene rutice, ki opozarjajo voznike motornih vozil, da naj bodo pozorni do novincev v prometu. Rutice naj otroci nosijo nekaj mesecev. V šolah so pripravili prometne varnostne načrte, ki vključujejo tudi varno kolesno pot. Ta pot je včasih daljša, zato pa je prav gotovo varnejša. Starši bi jo morali poznati in jo prehoditi z otroci, da si jo bodo zapomnili. Seveda pa se je pri tem treba ravnati po cestno prometnih pravilih in načelih samostojnega ravnanja v prometu, saj se bodo le tako otroci lahko ravnali po zgledu staršev. Na prehodu čez cesto pri šolah bodo učencem pomagali pionirji prometniki – otroci se morajo ravnati po njihovih navodilih.

Večina otrok sicer hodi v šolo peš, kadar pa je pot daljša in ni avtobusnih zvez, pa se vozijo tudi s kolesom. Vendar pa morajo imeti kolesarski izpit. Zakon namreč določa, da smejo samostojno v prometu voziti kolo le otroci od 7. do 14. leta, ki so opravili kolesarski izpit. Te izpite učenci opravljajo v šoli, kjer tudi dobe kolesarsko izkaznico. Razen znanja prometnih pravil pa je za varno vožnjo seveda potrebno tudi pravilno opremljeno kolo. Starši so za vedenje otrok – kolesarjev odgovorni, prav tako tudi za opremo kolesa.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Sob Kranj

Gorenjci v ligaških tekmovanjih

KRANJ – V novo tekmovalno sezono 1980-81 so v soboto in nedeljo startali nogometaši v ženski in moški slovenski ligi, svoj tekmovalni pohod so začeli tudi v ženski slovenski nogometni ligi. V soboto so odigrali to nedeljo že drugo kolo. Na tem tekmovalnem in nogometnem nastopu nastopajo tudi Gorenjci. V prvih dveh krogih so imeli malo uspeha.

ROKOMET – Kranjski Triglav je odlično nastopal v novo slovensko nogometno sezono. V Novi Gorici je Triglav uspešno, da bi uspešno tekme domačinom Vojvodini. Motiv stali sta različi z neodločenimi rezultati. Za največje presenečenje so v tem tekmovalnem krogu nastopili Šmartnec, ki

so v Trbovljah premagali povratnika iz druge zvezne lige Rudar.

Izidi – Vozila : Triglav 0:0, Rudar : Šmartno 0:2 (0:2), Ilirija : Mura 1:2 (0:1), Kladivar : Koper 2:1 (2:0), Lendava : Slovan 0:2 (0:2), Izola : Zelenicar 1:1 (1:1).

V zahodni nogometni slovenski ligi nastopajo tudi Jeseničani. Jeseničani so bili tudi v drugem kolu uspešni, saj so doma premagali moštvo Kočevja. Izid – Jeseničani : Kočevje 1:0 (0:0).

ROKOMET – Slabo sta se oba gorenjska ligaša odrezala v prvem kolu v ženski in moški slovenski ligi. Predhodne tekme so gostovale v Šmartnem ob Paki. Domov so se vrstile brez točk, saj so bile domačinke za dva gola boljše od Predhodank.

Čeprav so Tržičani igrali na domačem igrišču in pred domačimi gledalci, so tekmo s Partizanom TUS izgubili le z golom razlike. Vseeno je uspeh gostov zaslužen. Bolje so se odrezali Ločani na gostovanju v Šmartnem pri Litiji. Po boljši igri v obeh delih srečanja so premagali domačega Usnjara.

Izidi – Šmartno : Predvor 14:12 (5:5), Peko : Partizan TUS 23:24 (12:13), Usnjar : Jelovica 21:23 (10:12).

HOKEJ – Jeseniški hokejisti so uspešno startali v novo hokejsko sezono. Čeprav priprave niso bile take kot so jih načrtovali, so vseeno v prvi tekmi za karavanski pokal premagali goste iz Avstrije. Izid – Jesenice : Kapfenberg 7:2 (5:0, 1:2, 1:0). Pred 1500 gledalci so gole za Jeseničane dosegli: Šuvak 2, Pristov, Pavlič, Klemenc, Hafner in L. Šcap vsi po 1.

Pohod na Ratitovec

ŽELEZNIKI – Planinsko društvo Železniki bo v nedeljo, 7. septembra pripravilo tradicionalni pohod na Ratitovec. Pohod bo v vsakem vremenu.

Planinci iz Železnikov so za vse udeležence pripravili prijetno presenečenje. Za udeležbo dobijo planinci planinsko opremo. Kdor bo že drugič udeleženec, prejme bronasto značko. Za četrto udeležbo so namenili vsem srebrno, zlato značko pa bodo udeleženci dobili za šesti pohod.

-dh

57

Odlično pa je to, da beli skakač ne more zadovoljivo prestopiti napadov nasprotnikov, ki se lahko hitro premika z enega krila na drugo. Omeniti moramo tudi aktivnejši položaj črnega kralja.

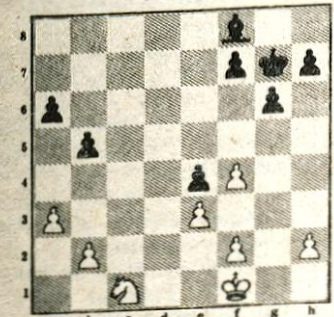

Diagram 107

1. ... Kf6

Kralja se mora najprej centralizirati, tj. postaviti v središčni položaj, kjer bo najbolj učinkovit.

2. Se2

Slabše je 2. Ke2 Kf5! 3. h3 Lg7 in črni osvoji kmeta.

3. ... Ke6

3. Ke1 Lg7

4. b4!

V partiji je beli igral slabše 4. b3?, nakar je sledilo Lb2 5. a4 b4: 6. b4: Kd5 7. Kd1 in beli se je hkrati vdal.

4. ... Kd5

V položaju se skriva tudi nevarna zanka 4. ... Lb2? 5. Kd2! La3?? 6. Kc3! in beli tako lahko celo zmaga!

5. Kd2 Kc4

6. Kc2 f5

7. Sc1 Le

Ali pa bolj zapleteno 7. ... Lf6 8. Sb3 Lh4 9. Sd2+ Kd5 10. f3! e3! 11. Sf3: Lf6 12. Sd2 h6! 13. h3 g5 in črni uveljavi pozicijsko premoč, kajti beli je v nujnici in nima pravega nadaljevanja.

8. Sb3 Le1

9. Sd4 Lf2

10. Kd2 Lg1!

11. h3 Lf2!!

Nujnica!

12. Sc6 Kb3

13. Sb8 Ka3:

14. Sa6: Kb3

in črni dobi.

MOČNEJŠI PAR SKAKAČEV

Skakač in lovec imata približno enako vrednost, vendar je v nekaterih pozicijah ena figura učinkovitejša od druge. To velja še posebno za primere, ko so figure v parih. Lahko rečemo, da sta lovca pogostejše močnejša od skakačev; včasih sta celo močnejša od trdnjav. V polzaprtih in še bolj v zaprtih pozicijah pa razvije svoje sposobnosti skakač, ki s skoki prek črnih in belih polj lahko prispe v nasprotnikov tabor, česar figure s premočnim gibanjem ne zmorejo.

V položaju na diagramu 108 (ČEHOV – GOLDIN; Moskva, 1975) je črni lovski par potisnjen v obrambo, medtem ko sta bela skakača dejavna. Črni položaj je oslabilen tudi zaradi slabih kmetov.

NESREČE

NI VIDEL PEŠAKINJE

Jesenice – Na Cesti maršala Tita se je v ponedeljek, 29. avgusta, pripetila prometna nezgoda. Voznik kolesa z motorjem Janez Arnol (roj. 1959) iz Zirovnice je vozil proti Radvljici. Pri hiši št. 51 je prav tedaj prečkala cesto Jožefa Kalan (roj. 1903) z Jesenic. Voznik je ni videl in je trčil vanjo, da je padla in si zlomila nogo. Padel je tudi voznik vendar ni bil ranjen. Kalanova so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

PREKRATKA VARNOSTNA RAZDALJA

Tržič – Na lokalni cesti v Bistrici se je v soboto, 30. avgusta, ob 16. uri pripetila prometna nezgoda. Voznik kolesa z motorjem Franci Ostreljč (roj. 1965) z Brezj je vozil od Brezj proti Tržiču in v Bistrici dohitel voznika osebnega avtomobila Petra Primožiča (roj. 1937) s Pri- stave. Ko je voznik Primožič pred križiščem zmanjšal hitrost, je Ostreljč zaradi prekratke varnostne razdalje trčil od zadaj v avtomobil in padel. Ranjenega so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

NEOSVETLJEN VOZ

Cerklje – Na lokalni cesti v Češnjeku se je v soboto, 30. avgusta, nekaj po 19. uri pripetila prometna nezgoda, v kateri je bila huje ranjena Majda Jarc (roj. 1959) s Srednje vasi. Voznik motornega kolesa Slavko Krč (roj. 1959) iz Kranja je v Češnjeku pri hiši št. 6 dohitel vprežni voz, na katerem sta se peljala Janez Sink (roj. 1913) in Franciška Sink. Voz ni bil osvetljen, ni imel niti majčega očesa, tako da se je voznik Krč zaletel od zadaj v voz in padel. V nesreči je bila sopotnica na motorju Majda Jarc težje ranjena, lažje pa Franciška Sink.

TOVORNJAK ZADEL PEŠAKINJO

Cerklje – V nedeljo, 31. avgusta, se je na lokalni cesti v Cerkljah pripetila prometna nezgoda. Voznik tovornega avtomobila Franc Močnik (roj. 1943) z Dobrave je peljal proti Sp. Brniku. V bližini hiše št. 35 je dohitel Franciško Močnik (roj. 1911) z Ambroža, ki je hodila po desni strani ceste in se je prav tedaj izognila luži na cesti ter tako stopila korak v levo. Tovornjak jo je zato zadel in so jo z zlomljenimi rebri in ranami na glavi prepeljali v Klinični center.

NEZGODA V OVINKU

Kranjska gora – V nedeljo, 31. avgusta, ob 9.30 se je na magistralni cesti v Logu pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti. Voznik osebnega avtomobila nemške registracije Stanislav Poledica (roj. 1940) je peljal proti Kranjski gori. V desnem ostrem ovinku ga je zaradi zaviranja na mokri cesti zaneslo na nasprotni vozni pas, po katerem je prav tedaj pripeljal voznik osebnega avtomobila Ciril Odlasek (roj. 1910) z Jesenic. V trčenju sta bila lažje ranjena voznik Odlasek in njegova žena. Škode na avtomobilih pa je za 55.000 dinarjev.

TRČIL V TRI AVTOMOBILE

Kranj – Na magistralni cesti na Jeprci se je v nedeljo, 31. avgusta, nekaj po 16. uri pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznik osebnega avtomobila nemške registracije Konstantinos Mouchtaridis (roj. 1935), grški državljani, je v desnem preglednem ovinku zapeljal v levo na levi vozni pas in pri tem oplazil tri avtomobile in sicer Franca Srekarja iz Ljubljane, Klauša Schoenemanna in avto Alojza Dežmana iz Kranja. V nesreči ni bil nihče ranjen, škode na vozilih pa je za 50.000 din.

NEPREVIDNO PREHITEVANJE

Kranj – V petek, 29. avgusta, ob 18. uri se je na magistralni cesti med Kranjem in Jeprco pripetila prometna nezgoda zaradi nepravilnega prehitevanja. Neznani voznik zastave 101 ljubljanske registracije je vozil proti Kranju in v desnem preglednem ovinku prehiteval kolono vozil. Prav tedaj je iz nasprotne smeri pripeljal voznik osebnega avtomobila nemške registracije Elmar Mortiz Rischbeck (roj. 1951) iz Münchna, ki je zapeljal v desno s ceste, da bi preprečil čelno trčenje. Voznik stoenke pa ni ustavil, pač pa je pospešeno odpeljal naprej proti Kranju. Na vozilu nemške registracije je za 5000 din škode, vozniku pa se ni zgodilo nič.

L. M.

Nadležno vasovanje

JESENICE – V četrtek, 28. avgusta, zvečer je Johann Woerle (roj. 1898) iz Zirovnice s pištolo še iz prve svetovne vojne streljal na Milana Jekovca (roj. 1947) z Jesenic. Jekovec je tega večera vznemirjal stanovalce hiše št. 2 v Zirovnici in obmetaval okno sobe, kjer spi Woerletova hči. Jekovec je skušal priti v hišo, potem ko ni bilo nobenega odziva, kar skozi okno spalnice staršev. Woerle je zato streljal in krogla je zadela Jekovca v roko in v stegno. Po nujenju zdravniške pomoči so Jekovca odpustili v domačo oskrbo.

Vlom v avtomobil

V petek, 29. avgusta, je zahodno-nemški državljani Günter Opatz prijavil na oddelku milice Bled, da

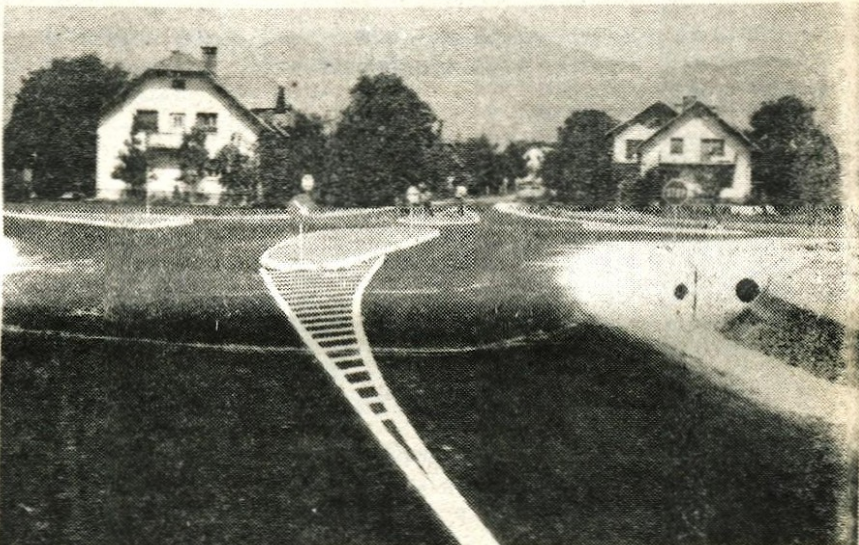
Zabodel ga je z nožem

Škofja Loka – V četrtek, 28. avgusta, nekaj pred 22. uro je Janez Siftar (roj. 1948) iz Škofje Loke na Titovem trgu poleg avtobusne postaje z nožem večkrat zabodel Berndarda Grbavca (roj. 1941) iz Frankovega naselja. Siftar in Grbavec sta se opoldne bila sprla v stanovanju Luce Pejič, s katero ima Siftar dva otroka, malo sta se tudi stepla. Ko pa se je Grbavec zvečer vračal z dela, ga je Siftar počakal na avtobusni postaji in večkrat zabodel.

mu je nekdo vlomil v osebni avtomobil parkiran ob cesti Bled-Bohinj v Naklovi glavi. Medtem ko je lastnik ribaril v Savi, je neznanec razbil steklo na obeh straneh s predmetom, ki je šel skozi oba stekla in vzel iz avtomobila japonsko filmsko kamero. Steklo je bilo razbito podobno kot pri strelu, vendar pa tulca niso našli.

Gorela hiša

Tržič – V petek, 29. avgusta, zjutraj je nastal požar na nedograjeni hiši Antona Cegljarja v Zvirčah. Zagorelo je na podstrešju v prostoru, ki je služil za shrambo. Med drugim sta bili v shrambi tudi dve kovinski posodi nitrolaka in prav tu je nastal požar. Na podlagi sledov in izjav občanov, ki so prvi prihiteli gasit, ostaja sum, da je nekdo ožen podtaknil, ali pa je nastal požar iz malomarnosti. Ogenj so gasilci omejili, da se ni razširil na celotno ostrešje. Škode je za 100.000 din.

Varnejše križišče – Pred kratkim je bilo urejeno križišče regionalne ceste Kranj-Brnik s ceste za Voglje in Senčur; v tem križišču se je na sicer preglednem in ravnem terenu pripetilo že več zelo hudih nesreč. Foto: F. Perdan

Sporočamo žalostno vest, da je po hudi bolezni dotrpela naša draga mama, stara mama, sestra in teta

MARIJA ROVTAR

roj. Sušnik

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 3. septembra 1980, ob 15.30 izpred hiše žalosti v Britofu št. 17 na pokopališču v Predoslju.

Žalujoči vsi njeni!

Britof, Castrop – Ravxel, 31. avgusta 1980

V SPOMIN

2. septembra mineva leto dni odkar nas je tiho, a za vedno zapustila naša ljuba žena in mama

KAROLINA JEGLIČ

Čas beži svojo pot, a grenka bolečina v srcih ostaja. Vsem, ki obiskujete njen grob, ji prinašate cvetje in prižigate svečke, iskrena zahvala.

Vsi njeni!

Bistrica, 2. septembra 1980

**Veletrgovina
ŠPECERIJA**
Bled, n. sol. o.
Kajuhovala 3

Komisija za delovna razmerja TOZD Maloprodaja razpisuje prosta dela in naloge

vodje gostinske enote

Pogoji: poklicna šola gostinske smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj, samsko stanovanje zagotovljeno.

Kandidat bo sklenil delovno razmerje za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim rokom.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Veletrgovina Špecerija Bled TOZD Maloprodaja Bled, Kajuhovala 3.

Komisija za delovna razmerja TOZD Veleprodaja razpisuje prosta dela in naloge

vodje proizvodne enote klavnica

Pogoj: višja šolska izobrazba ekonomske ali komercialne smeri in 3 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih, oziroma štiriletna srednja šolska izobrazba ekonomske ali živilske smeri mesarske stroke in 5 let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih.

Kandidat bo sklenil delovno razmerje za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim rokom.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Veletrgovina Špecerija Bled TOZD Veletrgovina, Kajuhovala 3.

ISKRA
Industrija za telekomunikacije
elektroniko in elektromehaniko
Kranj, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb objavlja naslednja prosta dela in naloge v kadrovske službi:

1. samostojnega strokovnega sodelavca za varstvo pri delu

Pogoj: visokošolska izobrazba strojne smeri, 4-letne ustrezne delovne izkušnje.

2. vodje odseka za stanovanja

Pogoji: višješolska izobrazba ekonomske, upravne ali tehniške smeri, 4-letne ustrezne delovne izkušnje.

3. socialnega delavca

Pogoj: višješolska izobrazba socialne smeri, zaželeno so ustrezne delovne izkušnje.

Komisija za delovna razmerja TOZD Tovarna števec Kranj

objavlja prosta dela in naloge

1. vodje planiranja v gospodarski pripravi proizvodnje

Pogoj: visokošolska izobrazba tehnične ali ekonomske smeri, 4-letne ustrezne delovne izkušnje.

Prednost pri izboru bodo imeli kandidati s kombinirano ekonomsko tehnično izobrazbo.

Kandidati naj pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Iskra Elektromehanika Kranj, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj.

POLIKS
Žiri

Razpisna komisija pri delavskem svetu DO razpisuje prosta dela in naloge

individualnega poslovnega organa delovne organizacije za dobo štirih let

Pogoji:

višja strokovna izobrazba ekonomske, pravne, strojne ali druge splošne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta na vodilnih oziroma vodstvenih delih, srednja strokovna izobrazba ekonomske, strojne ali čevljarke smeri, in najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih oziroma vodstvenih delih, da izpolnjuje pogoje, ki so določeni s samoupravnim sporazumom o enotnih merilih kadrovske politike v občini Škofja Loka, da je gospodarsko razgledan, da je aktiven družbeno-politični delavec, da ima vodilne sposobnosti.

Kandidati za razpisana dela in naloge naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Poliks, Splošni sektor, Stara vas 37, Žiri, s pripisom za razpisno komisijo.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po razpisnem roku.

AVTO MOTO DRUŠTVO TRŽIČ

**PRIREDI NA ŠUŠTARSKO NEDELJO
V TRŽIČU NA PROSTORU MOTO CROSSA
V PODLJUBELJU, 7. 9. 1980, ob 15. uri**

veliko tombolo

GLAVNI DOBITKI:

- * OSEBNI AVTO GOLF
 - * OSEBNI AVTO Z-101 CONFORT
 - * PET OSEBNIH AVTOMOBILOV 126 P
 - * BARVNI TELEVIZOR
 - * ŽAGA MOTORNALPINA
 - * 5 TON CEMENTA
 - * POSTELJA LIP BLED
 - * MOŠKO ŠPORTNO KOLO ROG
 - * 3 TONE PREMOGA
 - * VRTALNI STROJ ISKRA
 - * 2 BRIVSKA APARATA ISKRA BRAUN
- IN VEČ STO DRUGIH DOBITKOV V
SKUPNI VREDNOSTI 600.000,- DIN

**VLJUDNO VABLJENI V PODLJUBELJSKO
DOLINO!**

Osnovna šola
CVETKO GOLAR
Škofja Loka

Komisija za medsebojna delovna razmerja
osnovne šole razpisuje prosta dela in naloge
računovodje

Razpisni pogoji:

višja izobrazba, ekonomske smeri,
1 leto delovnih izkušenj
ali
srednja izobrazba ekonomske smeri,
3 leta delovnih izkušenj,
poskusno delo 3 mesece.

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Začetek dela takoj.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov Osnovna šola Cvetko Golar, Škofja Loka v 15 dneh po objavi.

OZD nima stanovanj.

AVTO MOTO DRUŠTVO Tržič

razpisuje po sklepu Izvršilnega odbora
javno licitacijo za prodajo
osnovnih sredstev

osebne avtomobila zastava 750

letnik 1977, izključna cena 18.000 din,
Vozilo je v voznem stanju,

Javna licitacija bo v sredo, 3. septembra 1980, ob 16. uri, na upravi Avto-moto društvo Tržič, ulica heroja Bračiča 4.

Na licitaciji enakopravno sodelujejo fizične in pravne osebe. Prometni davek v izključni ceni ni zaračunan. Ogled avtomobila je eno uro pred licitacijo.

Vse informacije dobite po telefonu 50-045.

MALI

OGLASI

telefon
23-341

PRODAM

Prodajam nov globok OTROŠ VOZIČEK, STAJICO, HOJCO, športni VOZIČEK. Informacije: P. rih, Hrastje 32, tel. 24-013

Prodajam PUJSKE, težke od 20 do 25 kg. Mežnarec, Selo 22, Žirovnica

Prodajam PEČ küppersbusch, etažno ogrevanje - novo, KOTLO za žganjekuho in PREŠO ter PEŠMO küppersbusch in 50 m večje ZICE za vrtno ograjo. Ogle možen vsak dan. Žitnik Ivan, Gorenjesavska c. 62, Kranj

Prodajam BETONSKO ZELENKO premera 10 in 7 mm. Pangerc vester, Sp. Otok 1, Radovljica

Ugodno prodajam električno KITARO. Telefon 064-61-809

Prodajam 140 kv. m NAPUSKO (obžagane deske). Hafnarjevo selje 94, Škofja Loka

Prodajam KUHINJSKE ELEKTR. MENTE, oranžne barve, ŠTEDELNIK in HLADILNIK. Telefon 75-045 zvečer

Prodajam 12 g ZLATA za Kavčič, Gradnikova 119, Radovljica

Prodajam 100 GAJBIC za krmno Zalokar, Spodnje Gorje 100

Zelo ugodno prodajamo dva TELJA, MIZICO, DIVAN in RE. Oglasite se pri Tisak, Sotnik 4, Kranj

Prodajam 10 m dolge LANTENE nekaj rezanega lesa preostalega gradnje, VRATA in ostanke ZELJA ter stoječo LIPO, ki ima blizno 4 kub. m lesa. Kranj, lenčeva ul.) Krašnova 12 - G

Šolski center za blagovni promet

Kranj
Zupančičeva 22
Šola za prodajalce, poslovna šola in komercialna šola

Razpisna komisija pri razpisuje prosta dela in naloge

učitelja biologije (P)

za nedoločen čas z začetkom zaposlitve od 13. septembra 1980 dalje.

Razpis velja 14 dni po objavi

Prodajam lipove PLOHE, Golnik, Tenetiše 22, Golnik

Prodajam trajnožarečo PEČ küppersbusch. Britof 93, Kranj

Poceni prodajam ČOLN mase 10 dni. Ogled možen vsak dan do 16. ure. Zore Marjan, Šempeter, 28, Strazišče - Kranj

Prodajam OPEKO manta 14 kub. m PESKA. Naslov v oglaševalnem oddelku.

Prodajam skoraj novi termolacijski PEČI: 2 in 4 kW. B. talcev 33, Kranj

Prodajam 5 kv. m hrastovega KETA. Pogačar Anica, Begunja na Gorenjskem

Za traktor ferguson IMT prodajam KOMPRESOR in komplet za lvaro za zrak, še nerabljen. Na v oglaševalnem oddelku.

Prodajam nekaj ŠPIROVCEV, gih 7 m. KLEŠČE in BANKO, Golnik 19

Ugodno prodajam ŠTEDELNIŠNENJE (4 elektrika, 2 plin) lepo njen. Telefon 22-991

Prodajam 150 kosov SIPORNO (5 cm). Naslov v oglaševalnem oddelku

Prodajam 1000 kosov SIPORNO - 7,5 cm, 50 kv. m STIROPORNO 2 cm, 100 kv. m STIROPORNO 1 cm. Bajt, Zasavska 39/a, K

Izdaja CP Glas, Kranj, Stavci: 13. renjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljubljana, Ljubljana. Naslov uredništva: Ljubljana, Mladinska c. 10, in uprave lista: Kranj, Mladinska c. 10. Tekoči račun pri SDK v Kranju: vilka 51500-803-31999 - Telefon: 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-835, komercialna - propaganda, naročniki mali oglasi in računovodstvo 21-835. Oproščeno prometnega daveka pristojnem mnenju 121-1 72.

KUPIM

Kupim VRATA za peč, katera se hermetično zapirajo, lahko enokrilna, višine 50, širine 40 cm, ali dvo-krilna, višine 50, širine 50 cm. Pišite na naslov: Dolhar, Golniška 23, Kranj 7152

VOZILA

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1975. Kmetec, Golnik 86 »Malitri-glave« 6969

Prodam nov, še ne registriran WARTBURG limuzina standard. Telefon 23-807 - Kranj od 18. do 20. ure. 7128

Prodam FIAT 125 PZ, letnik 1972, z novim motorjem, cena 1.500 din. Koprski log 14, Primskovo - Kranj 7129

Ugodno prodam avto ŠKODA 1100, letnik 1972, generalno popravljen. Mencinger Anton, Ribno 100/c, Bled 7130

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1973, registrirano do avgusta 1981. Pavc, Mandeljčeva 7/a, Kranj, telefon 26-803 popoldan 7131

Prodam ZASTAVO 750 lux, letnik 1977, registrirano do aprila 1981. Oglej možen vsak dan od 15. do 18. ure. Logar Boris, Gubčeva 6, Kranj 7132

MOTOR, potreben generalne, za SIMCO 1000 GLS, ugodno prodam. Ribnikar, Breg 9, Preddvor 7133

Po zelo ugodni ceni prodam SPACKA, letnik 1974. Sr. vas 23, Senčur 7134

Kupim dela za FIAT 132 (prednjo steno, pokrov, hladilnik). Omejc Hinko, Kidričeva 13, Kranj 7135

Prodam SPACKA, letnik 1972. Informacije po telefonu 064-28-921 7136

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1972, registrirano do 2.10.1980, za 20.000 din. Naslov v oglašnem oddelku 7137

Wartburg DE LUX, letnik 1975, prodam. Informacije tel. 22-194 - dopoldan 7161

Prodam AUSTINA 1300 - brezhiben. Informacije po tel. 28-295 dopoldan 7138

Prodam ZASTAVO 750, letnik oktobar 1972. Gorica 3, Radovljica 7139

Prodam AUDI 100 LS. Vidmar Pavel, Jesenice, Murova 6 7140

Po delih prodam ŠKODO 1000 MB in ZASTAVO 750. Naslov v oglašnem oddelku. 7142

Prodam avto NSU 1200. Oglej možen vsak dan popoldan v Logu Ivana Krivca 12 (pri balinarskem klubu) Jesenice 7143

Prodam NSU 1200, letnik 1971. Telefon 064-27-705 7148

Prodam ŠKODO 1000-L, po delih in 400 kosov cementne STREŠNE OPEKE. Krek Janez, Barbara 15, Škofja Loka 7149

Ugodno prodam ZASTAVO 750, letnik 1972. Po delih. Oglej dopoldne, Tupaliče 50, Preddvor 7154

STANOVANJA

Zakonski par, brez otrok, išče SOBO. Ponudbe pod: Kranj ali okolica 7144

Dva samska oficirja, iščeta dvoposteljno, opremljeno SOBO v Kranju. Takoj sporočite na naslov: V. P. 1098/40 A, Kranj 7145

Oddam enosobno STANOVANJE v Škofji Loki - Sv. Duh. Kušar, Tacen 79, Šmartno 7146

Mlad par s 7-letnim mirnim otrokom, išče SOBO ali manjše STANOVANJE, lahko tudi v starejši hiši, na območju Jesenic, Radovljice ali okolici. Šifra: Reden in dober plačnik 7147

POSESTI

Kupim zazidljivo PARCELO ali starejšo HIŠO na območju Škofje Loka ali bližnje okolice. Ponudbe pod šifro: Devize 7089

ZAPOSLITVE

Sprejem KV KLJUČAVNICARJA. Ključavničarstvo PEKLAJ, Puštal 46/a, Škofja Loka, stanovanje Puštal 11 7091

Sprejem KLJUČAVNICARJA ali priučenega VARILCA in delavca z veseljem do ključavničarske dejavnosti. Ključavničarstvo JALEN, Huje 23, Kranj 7092

Redno zaposlitev dobi NATAKARICA. OD po dogovoru. Ostala pojasnila dobite po telefonu 23-484 ali osebno v GOSTILNI »PRI VIKTORJU«, Partizanska 17 7155

Takoj sprejem FRIZERSKO VAJENKO. FRIZERSKI SALON - Dreca Cilka, Britof 181, Kranj 7156

OSTALO

Opozarjam opazovano osebo, ki je dne, 28. 8. 1980, odpeljala iz hodnika v ZD - Kranj rdeče PONY KOLO, naj ga takoj vrne na odpeljano mesto. 7157

Opozarjam Andreja Gabra iz Drage št. 5 in vaški vodovodni odbor v Dragi, da bom vsakogar, ki mi bo poskušal zapirati vodo sodnijsko pregledal. Kušar Pavel, Draga 6, Škofja Loka 7158

Potrebujem osebo za pomoč v GO-SPODINJSTVU (3 ure dnevno). Telefon 25-010 7159

Dobrim ljudem podarimo mladega KUŽA, dve prijazni MUCKI. Telefon 23-838 7160

Ali poznamo našo obalo?

To je nagradna uganka za vas, dragi bralec. Še posebno sedaj v času po dopustih, ko smo kar precej potovali na Jadranu in ob njem, mislimo, da ne bo pretežka.

Vprašujemo po imenu o točne skupine v Jadranskem morju, v kateri je 125 otokov, otočkov in grebenov. Da boste lažje in točneje uganili, navajamo še nekaj podatkov. Skupna površina meri 320 km², ime so dobili po glavnem in največjem otoku, ki meri skoraj 33 km² in je visok 235 m, med NOB pomembna baza. Otočje stalno ni naseljeno, kljub temu so manjše površine posejane z vinsko trto, oljko in smokvo. Jadra, Vela, Levratka, Lavsa pa so imena nekih večjih otokov, med temi stopetindvajsetimi.

Pravilno rešitev napišite na kupon, pripišite svoj poln naslov in pošljite na naše uredništvo pod oznako »brezplačni izlet«.

Vse prispele rešitve bomo izžrebali 12. septembra, prva dva pravilna odgovora pa nagradili s tridnevnim oziroma enodnevnim izletom.

Zelimo vam veliko uspeha pri reševanju in sreče pri žrebu!

ČP Glas

Gorenjski sejem Kranj

NA 30. GORENJSKEM SEJMU V KRANJU SO BILE V PONEDELJEK, 25. AVGUSTA 1980 IZŽREBANE NASLEDNJE VSTOPNICE:

07271 V	91124 V	32005 V	38376 V	93454 V
28177 V	84144 V	30002 V	28370 V	51905 V
56954 V	54131 V	03028 R	29048 V	060025 V
32729 V	90598 V	009925 V	32587 V	72878 V
60753 V	52805 V	82534 V	87044 V	
008729 V	27998 V	26226 V	89321 V	
68992 V	56949 V	007789 V	26405 V	
002610 V	54440 V	007071 V	91645 V	

Debitke dvignete lahko na upravi Gorenjskega sejma v Kranju, Staneta Žagarja 27, in sicer najkasneje do 3. oktobra 1980.

ELAN

TOVARNA ŠPORTNEGA ORODJA
BEGUNJE NA GORENJSKEM

Na osnovi 10. člena Pravilnika o delovnih razmerjih TOZD Trgovina in DS Skupne službe in sklepov komisij za delovna razmerja

objavljamo dela in naloge v TOZD TRGOVINA

1. POMOČNIKA POSLOVODJE
2. ADMINISTRATORJA EVIDENTIČARJA v DS SKUPNE SLUŽBE
3. REFERENTA ZA LO in DS

Pogoji:

pod št. 1.: srednja šola komercialne smeri ali poslovska šola trgovske smeri, 1 leto prakse na istih delih v prodajalni s tehničnim blagom, pasivno znanje 1 tujega jezika in poskusno delo 3 mesece;

pod št. 2.: upravno administrativna šola, 3 mesece prakse na administrativnih delih in poskusno delo 3 mesece ali 2-letna administrativna šola, 6 mesecev prakse in poskusno delo 3 mesece;

pod št. 3.: višja šolska izobrazba organizacijske smeri oz. ustrezne vojaške smeri, 1 leto delovnih izkušenj na istih ali podobnih delih in 2 meseca poskusno delo ali srednja izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj na istih ali podobnih delih in poskusno delo 2 meseca.

Poleg tega mora obvladati osnovne pojme s področja vojaških veščin in organiziranje obrambe in izpolnjevati pogoje po odloku o delovnih mestih, ki so posebnega pomena za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Pismene prijave sprejema kadrovska služba Elan tovarna športnega orodja Begunje na Gorenjskem 15 dni po objavi. O izbiri bodo kandidati pismeno obveščeni v 30 dneh po izteku objave.

Delavska univerza Škofja Loka

vpisuje v oddelke za odrasle

(izobraževanje ob delu) do

10. septembra 1980 v:

1. I. letnik tehniške šole za strojništvo
2. I. letnik delovodske šole za avtomehanske in strojne delovodje
3. III. letnik upravno administrativne šole
4. I. letnik ekonomske srednje šole
5. I. letnik poklicne administrativne šole

Prijavitelj se lahko vsak dan popoldne, razen sobote, od 14. do 18. ure v pisarni Delavske univerze Škofja Loka na Osnovni šoli »Kavčič« v Solski ulici ali po telefonu 61-865

metalka

V naši prodajalni so vam na razpolago ploščice kerub iz Beograda. Ploščice so zelo primerne za oblaganje notranjih prostorov, balkonov, fasad...

Velikost 20 x 20 cm, kvaliteta VS.

Ploščice so odporne in prenesejo velike temperaturne razlike.

Cena kvadratnega metra ploščic: 178.81 din

prodajalna
kamnik

Prodajalna je odprta vsak dan od 7. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure

ZA VAŠ DOM

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame, prababice, sestre in tete

IVANE MALI

iz Križev

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam priskočili na pomoč, ji darovali cvetje in vence ter jo spremili na zadnji poti.

Nadalje se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice na Golniku za njihov trud. Zahvaljujemo se delovnim organizacijam: Gorenjska oblačila Kranj, Iskra - Oddelek orodjarna, DO - Creina Kranj in Peko Tržič za podarjene vence in izrečeno sožalje. Zahvaljujemo se predstavnikom KS - Križe za poslovilni govor, pevcem za ganljive žalostinke ter g. župniku za opravljen pogrebni obred.

Zalujoči vsi njeni!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame, prababice in sestre

JERICE BEGUŠ

Vozrove mame z Bohinjske Bele

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje, izrečena sožalja in tako številno spremstvo na njeni zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo dr. Albini Ulčar-Aljeski za dolgoletno zdravljenje ter g. županu za lep pogrebni obred.

Prav posebna zahvala pa velja sosedom za izkazano nesebično pomoč v teh težkih dneh.

Zalujoči vsi njeni!

Bohinjska Bela, Bled, Zasip, Lesce, Jesenice, Ljubljana, 12. avgusta 1980

V Radovni ne bo pregrade

Zdaj, ko je jasno, da bo reka Radovna ostala za-varovana in nedotaknjena, se bo treba temeljito pogovoriti o zajezitvi Save pod Radovljico — Ob-činska skupščina zajezitev odklanja

RADOVLJICA — Julija letos je izvršni svet skupščine Slove-nije sklenil, da reki Soča in Ra-dovna do leta 2000 ne bodo uporabili kot hidroenergetski vir. Dolina reke Radovne tako torej ne bo vodni zbiralnik za vodnogospodarske ureditve v Sloveniji.

Dolgoletnih razprav o smisel-nosti in utemeljenosti izgradnje energetskega in vodnogospodar-skih objektov je vsaj za zdaj konec. Dolina Radovna pred-stavlja namreč izjemen kulturni, ekološki, rekreacijski in krajin-ski prostor, ki ga je treba za-varovati, čuvati in tako ohraniti. Vendar to še ne pomeni, da se bomo v Sloveniji odpove-dali lastni hidroenergiji in bo treba prostor za zajezitve rek iskati drugje.

V Sloveniji smo doslej zgradili 41 zadrževalnikov, ki pa lahko zadržijo le 0,16 odstotkov vseh iz Slovenije odtekajočih voda. Ti

zadrževalniki torej ne vplivajo na vodni režim, pomembni so le za lokalno in regionalno reševa-nje vodnogospodarske proble-matike. Možnosti za gradnjo novih zadrževalnikov pa je v Sloveniji še vedno precej, med-tem ko je manj možnosti za gradnjo srednje velikih zadrževalnikov, s katerimi bi že lahko pomembno vplivali na gospodarjenje z vodo. Veliki zadrževalniki pa so v Sloveniji silno redki: lahko bi jih zgradili le še na območju Save in Soče.

Danes predstavlja proizvodnja električne energije iz vodnih akumulacij okoli tretjino vse proizvedene električne energije v Sloveniji. Po izgradnji nuklear-ne elektrarne se bo delež zmanj-šal in znašal okoli 20 odstotkov vse doma proizvedene energije. Vendar pa bomo morali v Slo-veniji še vedno načrtovati in iskati vodne vire ter zagotoviti dovolj zmogljivosti. Ugotavljajo,

da je v Sloveniji še vedno okoli 60 odstotkov neizkoriščene hi-droenergetske zmogljivosti. Ob-močje Drave je že povsem izko-riščeno, več možnosti se ponuja za nove hidroenergetske objekte na Savi in drugod. V prihodnje bo treba temeljito presoditi, kje naj bi gradili najbolj koristne zbiralnike, takšne, ki bi bili smotrni in ne bi vplivali na ne-posredno okolico.

Tako se že nekaj časa predvi-deva, da bi pod Radovljico zajezili Savo s pregrado s potop-ljeno površino okoli 650 hekta-rov. Vendar pa je takšen poseg treba temeljito in strokovno utemeljiti in presoditi. Občinska skupščina Radovljica je v smer-nicah sprejela stališče, da v no-benem primeru ni sprejemljiva zajezitev Save pod Radovljico, saj bi bile posledice preveč vse-stranske in neugodne. Predvsem bi bilo prizadeto turistično gospodarstvo, kmetijstvo, infra-struktura.

Člani izvršnega sveta skup-ščine občine so bili zato mnenja, da je treba v prihodnje ovredno-titi vse večje posege v radovlj-ški prostor, saj se poleg zajezitve Save pod Radovljico načrtuje za prihodnja leta še gradnja hitre ceste, železnice ter daljnovodov za predvideno jeklaro na Jese-nicah. V vseh teh projektih pa bi morali posebej natančno opre-deliti vse posledice, še posebej pa prikazati vrednost naravne in kulturne dediščine.

D. Sedej

Oktobra vrtinev Karavanke

Predvidoma letos oktobra naj bi začeli z iz-gradnjo predora Karavanke na Belem polju pri Hrušici — Na naši strani tudi avstrijska firma

Gradnja cestnega predora skozi Karavanke, na Belem polju pri Hrušici, kjer že gradijo tudi most čez Savo in se dogovarja o nadaljnjem poteku gorenjske avtoceste, se bo predvidoma začela čez mesec dni, 1. oktobra. Predor, ki bo dolg nekaj ve-kot sedem kilometrov in bo pomembna povezava jugoslovanskega cestnega omrežja, ceste Bratstva in enotnosti, z evropski-mi cestnimi prometnimi žilami, naj bi gradili pet prihodnjih let.

Jugoslovanska stran je z avstrijsko stranjo že sklenila med-državno pogodbo, ki pa so jo letos, ko so se že domenili za le-vajalce del, nekoliko spremenili. Nova ali spremenjena delovna meddržavna pogodba z republiko Avstrijo so za jugoslovansko stran celo ugodnejša in zato ne bo nobenih ovir, da dela ne bi potekala po predvidenem programu. S prejšnjo meddržavno po-godbo so določili, da Avstrija in Jugoslavija nevrtačivo priprava-ta po 20 odstotkov od skupne investicije, druga sredstva pa pa bi Jugoslavija morala zagotoviti s krediti. Avstrija pa bi odplačala svoj dolg s svojim delom cestnine. Tri leta od podpisa pogodbe pa je dolga doba, vrednost gradnje je visoko porasla — dela pri gradnji predora naj bi veljala že okoli 6 milijard šil-lingov. Zato so se zdaj dokončno domenili, da vsaka stran prevz-me svoj del stroškov gradnje, vzdrževanja, pa polovico naj bi delili le stroške projektiranja. Cestnino bi obdržala vsaka stra-zase.

Vendar pa je avstrijska stran vztrajala, da zaradi ne-vdelitve stroškov na jugoslovanski strani gradi predor tudi avstrijski izvajalec, ki bi z jugoslovanskim delal skupno. Dela na naši strani predora bo po uspešni licitaciji prevzela ljubljansko Slovenija Ceste-Tehnika ter avstrijski konzorcij IL-Bau. Ta pa naj bi prispeval najmanj 30 odstotkov izvoznega kredita. Jug-slovanski del predora bodo zgradili za 2,2 milijarde avstrijskih šilingov, pomembno pa je, da se cena na naši strani ne bi spreminjala. V času gradnje, v času petih let, ne bodo priznavali nikakršnih podražitev, avstrijska firma IL-Bau pa je zagotovila odplačevanje kredita za dobo petnajst let z ugodnimi obrestmi.

Republika skupnost za ceste bo za gradnjo predora po Karavankami zagotovila 2.105 milijard dinarjev, mednarodna banka za obnovo in razvoj bo kreditirala predor s 30 milijard dolarjev, pomemben prispevek pa bodo dale tudi domače in tuje banke. Na naši strani naj bi predor tako veljal okoli 6 milijard 622 milijonov dinarjev.

D.S.

Tržiški šušarski sejem

»Freiſprehunga«, razstava in modna revija obut-ve Peko bodo tudi letos spremljale tradicionalno šušarsko nedeljo v Trziču — Semen-j se bo začel ob osmih, na bogato založenih stojnicah pa bodo kupci med različnim blagom lahko posegli po obutvi za jesen in zimo, cenejši za deset do dvaj-set in tudi več odstotkov — Misli ob šušarski nedelji

Trzič — Ze dobro desetletje Trzič vsako prvo nedeljo septembra privablja tisoče obiskovalcev od blizu in daleč. Tako bo tudi letos. To-varna obutve Peko in Turistično društvo Trzič pripravljata tradicio-nalno šušarsko nedeljo, dvanajsto po vrsti, ki pa ne bo privlačna samo zaradi semnja. Prireditve se namreč začneja že v petek ob šestih popoldne s »freiſprehunga« v Peku, starim šušarskim običajem, ko so vavence sprejemali med pomočnike.

V soboto ob 10. uri bodo v paviljo-nu NOB odprli razstavo Pekove obutve, na kateri bodo prikazani najnovejši modeli za prihodnje se-zone. Odprta bo do 20. ure, v nedeljo pa od 8. do 17. Šušarsko nedeljo bo popestrila tudi modna revija obutve Peko. V soboto jo bodo pred paviljo-nom pripravili ob 18. in 20. uri, v nedeljo pa ob 10., 12. in 14. uri.

Največ gneče bo v nedeljo, ko se bo na Trgu svobode ob 8. uri začel šušarski semanj. V Peku so se po-trudili in pripravili bogato izbiro obutve po dokaj ugodnih cenah, v poprečju nižjih za deset do dvajset odstotkov in tudi več. Pomembno je, da ne gre za stare modele, pač pa za obutve, ki jo bomo nosili to jesen in zimo. Na Trgu svobode bo okrog devdeset stojnic z najrazličnejšim blagom.

Šušarskemu semnju se bo po-poldne pridružila še velika tombola, ki jo bo ob 15. uri v Podljudelju pripravilo Avtomoto društvo Trzič. Dobitki so privlačni, skupaj vredni več kot 600.000 dinarjev.

Program letošnje šušarske ne-delje je podoben lansnemu, zato se utegne tako kot lani spet pojaviti nekaj kritik na račun prireditve, češ da je komercialna, ne pa tudi kultur-noetnografska. To je res. Zato je prav, da skušamo osvetliti, zakaj.

Včasih sta bila prireditelja šušar-ske nedelje tovarna Peko in Tu-ristično društvo Trzič. Tudi letos sta, vendar drugi le na papirju. Tu-ristično društvo namreč že dve leti ne dela kljub številnim poskusom, tudi Socialistične zveze. Trzič ima možnosti za razvoj turizma. Manjka le vnetih ljudi, ki bi za malo denarja ali celo zastoj hoteli poprijeti za delo.

Veliko bi lahko ponudili obisko-valcem šušarske nedelje: izvirne spominke, ki jih ima Trzič menda kar dvanajst, etnografske zanimi-vosti v zvezi s stoletno čevljarstvo-tradicijo in življenjem Trzičanov sploh, pa kulturne prireditve.

Zato Peka kot glavnega organi-zatorja šušarske nedelje imosilca

stroškov ne gre kritizirati. Prireditve ni samo Pekova; svoj prispevek k njej bi morala dati vsaka tržiška organizacija. Dokler pa bodo vsi drugi spali in breme prepuščali to-varni, bo zamisel o etnografskokulturni prireditvi neuresničena. To, da bo v nedeljo ob 8. uri koncert godbe na pihala, da bo ves dan odprt oddelek usnarstva in čevljarstva v tržiškem muzeju in da bodo gostinci ponujali tržiške specialitete, je le skromen prispevek tistemu, kar bi Trzič tisočem obiskovalcev lahko ponudil.

H. Jelovčan

Zbiralnice mleka še neustrezne

Veterinarski inšpektor ugotavlja, da je v jeseniški in v radovljški občini le 30 odstotkov zbiralnic mleka primerno opremljenih — Kar polovica mleka je higiensko oporečna — Za novo sirarno tudi več kvalitetnega mleka

Radovljica — V radovljški in v jeseniški občini odkupujejo mleko Kmetijsko živilski kombinat Kranj — kooperacija Radovljica z devetimi mesti zbiranja v občini Radovljica in devetimi mesti zbiranja mleka v občini Jesenice ter dvema last-nima zbiralnica v živinorejskih obratih; Kmetijska zadruga Bled z enajstimi zbiralnimi mesti in Goz-darsko-kmetijska zadruga Srednja vas s štirinajstimi zbiralnimi mesti. Na teh zbiralnih mestih bi morale vedno in povsod stati urejene zbiral-nice mleka, kjer se mleko poleg

zbiranja tudi hladi do odpreme. Zbi-ralnice mleka so v Sloveniji več ka-tegorij. Ze pred osmimi leti so v Slo-veniji ugotovili, da se zbira le okoli 30 odstotkov mleka v skladu z dolo-čili pravilnika, ko se mora na mestu zbiranja mleko ohladiti do 12 stopinj Celzija. V občini Jesenice in Radovljica pa se ob ugotovitvah veterinar-ske inšpekcije še vedno zbere v skladu s pravilnikom le 30 odstotkov mleka oziroma, da je le okoli 36 odstotkov zbranega mleka ohlajenega na temperaturo vode, skoraj dve tretjini mleka pa je neohlajenega.

V zbiralnicah mleka živinorejskih obratov Poljce in Bled je dnevna količina mleka okoli 8.000 litrov, ti dve zbiralnici pa sta najboljše, vendar še vedno pomanjkljivo opremljeni in vzdrževani. Slabše je pri ostalih kooperantih, ki jih je okoli tisoč — pri tem pa je v ra-dovljški občini le 80 proizvajalcev mleka, ki oddajajo nad 10.000 litrov letno in v jeseniški občini je večjih proizvajalcev le 30.

Veterinarski inšpektor je pregle-dal vse tiste hleve, za katere so me-nili, da so manj primerni za mlečno proizvodnjo. Pri tem je ugotovil, da bi večina hlevov lahko bila primer-na, če bi bilo čiščenje in vzdrževanje redno. Nekaj hlevov pa je bilo takš-nih, da nikakor niso bila primerna. To so bili predvsem hlevi ostarelih lastnikov. Vendar pa je primerjava higienske kakovosti mleka iz teh go-spodarstev in iz gospodarstev, ki naj bi imela hleve primerne za mlečno proizvodnjo, pokazala, da skorajda ni bistvene razlike. Večina starejših proizvajalcev je z večjo pozornostjo do živila nadomestila tehnološko pomanjkljivost proizvodnje.

Ko so pregledovali neoporečno mleka se je lani izkazalo, da v kot 30 odstotkov proizvodnje ustreza predpisom, kar 7 odstotkov proizvodnje pa je bilo onesči-ženo. Inšpektorji tudi ugotavljajo, da za slabšo kvaliteto mleka krivo krivo vnetje vime na krav, ki izkazuje v prevelikem številu v mleku. Zato naj bi tudi skupaj z ostalimi pregledali molznice po hitri metodi — naj bi ozdravili ali izločili izvodnje. Pregledali naj bi molznice vseh tistih kmetov, oddajo letno več kot 10.000 l mleka.

Veterinarski inšpektor zato ro-ča, naj bi organizatorji za poskrbeli za modernizacijo zbiralnic, saj je od njih še kako odvisna kvaliteta mleka, še posebno tja, kjer se dnevno zbira več tisoč litrov. Smokuč, Hraše, Otok, Gorjanci, privnik, Češnjica, Stara Fužina, Bohinjska Bistrica. S tem bi lahko 70 odstotkov mleka v po-no opremljenih zbiralnicah, ki zbralo okoli 60 odstotkov kmetov. Premija, ki jo mlekarji plačajo organizatorjem odkupa, ti pa to-m, obsega le 3 odstotke cene mleka in je tako povsem nepomembna bi premija dosegla ceno ene tretjine bi bili proizvajalci mleka veliko zainteresirani in bi bila higiena kakovost mleka najbrž veliko bolj pogoji zbiranja in prevoza mleka.

Mlekarna v Kranju odkupa no okoli 80.000 litrov mleka. Tja njo nove sirarne bodo potrebovali mleku v tej mlekarni se bo večje; zato ukrepi za pridobivanje neoporečnega mleka ne bi bili na zmanjšanje odkupne cene mleka, temveč bi se zaradi večje izvodnje in višje stimulacije mleka prav gotovo še povečala.

D.S.

Peko

IN

TURISTIČNO DRUŠTVO TRZIČ

PRIREJATA

XII. TRADICIONALNO

ŠUŠARSKO NEDELJO

SOBOTA, 6. septembra 1980

od 10. do 20. ure razstava obutve PEKO v paviljonu NOB
ob 18. in 20. uri modni reviji obutve PEKO pri paviljonu NOB

NEDELJA, 7. septembra 1980

ob 8. uri koncert glasbe na pihala
od 8. ure dalje »ŠUŠARSKI SEMENJ« na Trgu svobode
od 8. do 17. ure razstava obutve PEKO v paviljonu NOB
ob 10., 12. in 14. uri modne revije obutve PEKO pri paviljonu NOB

ob 15. uri VELIKA TOMBOLA, skupna vrednost dobitkov 600.000.- din na prireditvenem prostoru motocrossa

Ves dan je odprt oddelek usnarstva in čevljarstva v muzeju v ulici heroja Grajzerja, za tržiške specialitete bo poskrbljeno v gostinskih obratih in na stojnicah

TRZIČ VAS PRIČAKUJE!

Kvalitetno mleko bo še kako cenjeno, saj bo kranjska mlekarna svoje zmogljivosti. Kmetom bo treba zagotoviti višjo in bolj stimulirano premijo...